

Delårsrapport med prognos 2 2021

Funktionsstödsnämnden

Beslutad av Funktionsstödsnämnden, den 24 september 2021

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
1.1 Läsanvisningar till rapporten.....	4
2. Förvaltningschefens bedömning och analys.....	5
2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens prognos	5
2.2 Händelser av väsentlig betydelse	8
2.3 Förväntad utveckling	8
3. Sammanfattande iakttagelser.....	9
4. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål ..	12
4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft	13
4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	16
4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	20
4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet.....	26
4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	29
4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro.....	32
5. Analysunderlag – ekonomi.....	39
5.1 Delårsresultat och prognos – ekonomi.....	39
5.2 Bakgrund och förutsättningar inför 2021	42
5.3 Effekter av coronapandemin.....	43
5.4 Effektivisering	46
5.5 Intäkts- och kostnadsutveckling.....	47
5.6 Verksamheternas delårsresultat och prognos	48
5.7 Investeringar	61
6. Bilagor.....	62
6.1 Bilaga 1 - Återrapportering av åtgärder för en ekonomi i balans till Programnämnd social välfärd enligt direktiv i programplan	62
6.2 Fem år i sammandrag.....	67

1. Förslag till beslut

Sedan mars 2020 har förvaltningens fokus handlat om att rädda liv och förhindra smittspridning. Uppföljningen visar att utvecklingsarbetet trots detta inte har stannat av under denna intensiva period, utan snarare tagit en ny riktning med ett nytt perspektiv. Förvaltningen har tagit sig an nya arbetssätt och metoder för att stärka bidraget till målområdena och hur man håller i och håller ut i redan satta strukturer. Men kanske främst hur man som medarbetare och chef tar sig an utmaningarna i vardagen och sedan vågar testa nya sätt för att lösa problem.

Arbetet med ständiga förbättringar fortsätter och är högaktuellt i den nya normala tiden som nu alla ska förhålla sig till. Samverkan och samarbete med olika aktörer har under året stärkts och är en viktig faktor för att tillgodose behoven för servicemottagarna, nu och i framtiden. Därför behöver mycket tid och resurser den kommande tiden läggas på utvecklingsarbeten som sker tillsammans med andra. Tvärprofessionella lösningar är framtidens svar på hållbara processer för att kunna möta den enskildes behov.

Funktionsstödsnämnden redovisar ett underskott om 5,4 mnkr mot periodiserad budget i samband med delår 2 och prognostiserar ett underskott om 14,6 mnkr vid årets slut. Verksamheterna arbetar med att nå en ekonomi i balans men har under flera år ålagts större effektiviseringsuppdrag och vissa verksamheter flaggar nu för att de ser stora svårigheter att nå dessa utan att riskera att kvalitén på verksamheten blir bristfällig.

Förvaltningen för sociala insatsers förslag till Funktionsstödsnämnden

1. Funktionsstödsnämnden fastställer Delårsrapport med prognos 2 för 2021.
2. Delårsrapporten överlämnas till Programnämnd social välfärd för vidare hantering.
3. Förvaltningen får i uppdrag att fortsätta arbetet med att uppnå en ekonomi i balans.

1.1 Läsanvisningar till rapporten

Under avsnitt 4; nämndens bidrag till utveckling inom kommunfullmäktiges mål, ges en beskrivning av innehåll och syfte med rapporten.

Det finns sex målområden som de 33 kommunfullmäktigemålen (KF-mål) och de 50 inriktningarna är fördelade inom. KF-mål är långsiktiga mål som ska vara gällande under hela mandatperioden, dessa står skrivna i ljusblå text. Under målen finns texter med blå text, dessa texter är hämtade från verksamhetsplan 2021. Texterna beskriver om nämnden har ett åtagande, att göra något mer än tidigare, (normal blå text) under givna mål eller om nämnden bidrar med utveckling i målet i fråga utifrån sitt grunduppdrag (*kursiv blå text*).

Under varje målområde finns en sammanfattande analys av bidrag till utveckling till målområdena. I de målområden som nämnden har åtaganden; målområde 3 och 6, beskrivs dessa mer ingående med särskild rubrik under det relevanta målet.

KF-målen är möjliga att ”klustra”, detta innebär att nämnden svarar upp mot flera mål gemensamt vilket beskrivs i en sammanhållen text. När KF-mål är ”klustrade” ligger dessa mål direkt över och under varandra utan mellanliggande texter. Den text som då skrivs under det sista KF-målet svarar mot samtliga överliggande KF-mål.

Tabellerna med kolumnerna ”positiva iakttagelser” och ”förbättringsområden” är en förkortad framställning av den sammanfattande analysen och åtagandenas textstycken uttryckt i punktform. Dessa lyfts sedan fram till den liggande tabellen under rubrik 3; ”sammanfattande iakttagelser”.

När det gäller indikatorerna för varje målområde så finns det en kolumn med ”prognos 2021”. Detta bör i nuläget ses som ”utfall delår 2021”. Då flertalet av rapportens indikatorer handlar om servicemottagarnas svar på brukarenkäten har dessa prognoser lämnats tomma, då det känns fel att föregå servicemottagarna genom att försöka skatta deras upplevelse från verksamhetens håll.

Inriktningarna/inriktningsmålen är ettåriga mål som ska bidra till en positiv utveckling inom målområdet, dessa förändras mellan respektive år. De inriktningsmål som Funktionsstödsnämnden bidrar till är listade i *kursiv text* längst ned under respektive målområde.

I slutet av rapporten ligger tabellerna med statistik i 5-år i sammandrag.

2. Förvaltningschefens bedömning och analys

Sedan mars 2020, det vill säga i ett år och sex månader, har förvaltningens fokus handlat om att rädda liv och förhindra smittspridning. Denna situation och samhällsliga tillvaro har ställt höga krav på att arbeta med systematiskt stabsarbete, det vill säga en förhöjd beredskap som präglas av kontinuerlig kommunikation och teamarbete i ett tillsammansskap.

Budskapet som präglat förvaltningen under denna period har varit och kommer att vara; vi ställer inte in, vi ställer om. Allt i andan av att säkerställa ett gott kvalitativt stöd och trygghet till de vi är till för. I detta arbete har flera kreativa lösningar etablerats och tagit plats i vårt utbud när det kommer till att tillhandahålla stöd och service; så som ”*Funkis sommarstream*”, daglig verksamhet på distans och olika slags hälsofrämjande insatser. Den rådande situationen har ställt höga krav på systematiskt stabsarbete, tydlig kommunikation och teamarbete inom förvaltningen. Nu när vi går mot en avvecklingsfas och en återgång till det ”nya normala”, så ser vi att det nya normala präglas av nya kreativa insikter som innebär övergripande förändringar, men kanske främst när det kommer till metoder och arbetssätt i det direkta arbetet till de vi stödjer.

En förutsättning för ett lyckat förändringsarbete är ledarskap som präglas av tydlig kommunikation. Som en effekt av pandemin så har detta utvecklats vidare genom etablering av nya strukturer och sammanhang som skapats för att underlätta för organisationen i dessa nya tider. Vi har klarat av detta tillsammans och tillsammans är vi starka och redo att möta framtidens utmaningar.

Med erfarenhet av att arbeta med en förhöjd beredskap under ett år och sex månader så visar uppföljningen att utvecklingsarbetet inte har stannat av under denna intensiva period, utan snarare tagit en ny riktning, ett nytt perspektiv. Det är glädjande att se hur förvaltningen tagit sig an nya arbetssätt och metoder för att stärka bidragen inom målområdena och hur man håller i och håller ut i redan satta strukturer. Men kanske främst hur man som medarbetare och chef tar sig an utmaningarna i vardagen och sedan vågar testa nya sätt för att lösa ett problem. Arbetet med ständiga förbättringar fortsätter och är högaktuellt i det nya normala som vi alla ska förhålla oss till.

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens prognos

Målområde 1 - Örebro i sin fulla kraft: Vikten av ett hälsofrämjande perspektiv har stärkts i och med Coronapandemin som ett led i att lindra eventuella negativa konsekvenser. Flertalet kreativa lösningar har processats och tagits fram för att säkerställa kvalitativa insatser till de vi stödjer. Detta perspektiv genomsyrar även insatser för medarbetare och där har vi sedan ett par år tillbaka arbetat med hållbara scheman. Det hälsofrämjande perspektivet ses som en viktig del i det idoga arbetet med att säkerställa heltid som norm. Detta arbete påvisar goda effekter och ses som en grundförutsättning för att möta framtidens kompetensförsörjning och att främja jämställdhet. Viktiga verktyg är sedan många år tillbaka framtagna och har nu påvisats vara framgångsrikt i att visa riktningen, men framför allt kanske att skapa förutsättningar för det operativa arbetet. Det kommer dock krävas uthållighet i arbetet för att det ska garanteras över tid. Som en del i grunduppdraget ingår det att arbeta mot att enskildas förmågor stärkts och att ständiga förbättringar utförs och vissa små, men ack så viktiga, effekter har påvisats för enskilda individer inom ramen för vårt engagemang i testområdet för rehabiliterande arbetssätt. Denna framgång stärker oss i arbetet och ger oss hopp inför framtiden.

Målområde 2 - Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro: I vårt grunduppdrag så har vi att säkerställa möjlighet till livslångt lärande och kompetensutveckling för enskilda individer som vi stödjer, vilket kräver kontinuerligt arbete och utveckling för att skapa gynnsamma effekter. Som stöd i detta arbete har vi sedan många år tillbaka en framgångsrik metod att förhålla oss till. Resultatet är fantastiskt, främst för att det ger enskilda individer möjlighet att nå sina mål, men också för att vi nu fortsätter processen och utvecklingen tillsammans med andra aktörer, så som Activa, Region Örebro län och andra kommuner i länet i ett nytt projekt kallat IPS 2.0 (*Individual placement and support*) där den neuropsykiatriska målgruppen kommer att inkluderas. IPS är en evidensbaserad metod för arbetsrehabilitering och metoden syftar till att stötta personer med psykisk funktionsnedsättning att lyckas komma in på den reguljära arbetsmarknaden utifrån sina egna förutsättningar. Vi behåller de etablerade processerna och samtidigt utvecklar oss, allt i andan att säkerställa att de vi stödjer får goda förutsättningar att leva som andra och uppnå ett livslångt lärande och möjlighet att få ett arbete som skapar meningsfullhet i vardagen.

Som ett led i att säkerställa ett livslångt lärande så arbetar vi för att kontinuerligt säkerställa arbetsplatslärande. Det bidrar inte bara till att föra in ny kunskap i förvaltningen utan också för att ge presumtiva medarbetare ny kunskap om de vi stödjer och om oss i kommunen som arbetsgivare. Detta är en väldigt viktig struktur inom ramen för vårt systematiska arbete med att attrahera, rekrytera och behålla personal och ett kontinuerligt arbete krävs för att säkerställa handledarresurser på sikt, men också för att kunna utveckla dessa processer i linje med vårt personalstrategiska arbete. För redan anställda medarbetare har vi under de senaste åren arbetat fram en kompetenstrappa för olika pedagoguppdrag i syfte att tydliggöra vilka karriärvägar som finns inom detta specifika område. Vidareutveckling inom fler områden kommer att krävas för att vi ska kunna säga att tydligheten finns för alla funktioner. Viktigt är att betona att den starkaste resursen vi har är alla medarbetare.

Målområde 3 - Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro: Den viktigaste beståndsdel i grunduppdraget är trygghet för de vi är till för. Det arbetet är alltid, oavsett kris eller inte, prioriterat. Under coronapandemin har prioritet varit på att trygga servicemottagare, dess nätverk och medarbetare när det kommer till smittorisken. Detta arbete har genomgått en gedigen utvärdering. Under denna period så har flertalet områden ändå identifierats och initierats så som BPSD¹, trygga boendemiljöer i utsatta områden, riskbedömningar på individnivå, *Individens behov i centrum* (IBIC) med flera. Flertalet av dessa utvecklingsområden kommer att kräva mer arbete både internt men också med andra när det kommer till att stärka tryggheten för de vi är till för och våra medarbetare.

Målområde 4 - Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet: Livskvalitet för de vi stödjer är alltid i fokus. Verksamheter inom nämndens ansvarsområden har många bra och anpassade insatser för att säkerställa detta inom ramen för grunduppdraget, men vi ser att den långvariga pandemin har till viss del påverkat förmågan att säkerställa en god livskvalitet i vissa avseenden. Vi jobbar dock idogt med olika hälsofrämjande insatser inom ramen för vårt grunduppdrag och det tror vi är en hållbar väg att gå oavsett pandemin eller inte. Nu en funktion anställd med uppdrag att skapa förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att delta på aktiviteter: Detta sker i samarbete med många olika aktörer. Vi ser dock att inställda aktiviteter i samhället har haft en försvårade inverkan på livssituationen för nämndens målgrupper och bedömer att anpassningar kommer krävas i samband med samhällets återöppnande.

¹ Ett kvalitetsregister för individer med demenssjukdom som nyligen har införts - BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens).

Målområde 5 - Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god

biologisk mångfald: För att främja den ekologiska hållbarheten samnyttjas resurser mellan verksamheter. Budskap kring ekologisk hållbarhet förmedlas till både servicemottagare och medarbetare när det kommer till syfte, nytta och vikten av sopsortering, följsamhet kring ramavtal och upphandlingsriktlinjer, likväl som att flera verksamheter redan har rutiner för att genomföra samlade inköp. Ett initiativ som förtjänar uppmärksamhet är att en verksamhet testat ekologisk och naturlig myggbekämpning genom att försöka locka fladdermöss att bosätta sig i speciella fladdermusholkar som den egna verksamheten har tillverkat. Sådana kreativa initiativ vill vi naturligtvis framhäva och uppmuntra och vi hoppas på ett lyckosamt resultat. Vi har sedan många år tillbaka en arbetsgrupp som stödjer verksamheter med källsortering, som en del i sin meningsfulla sysselsättning inom arbetsverksamheten. Det finns utvecklingsområden att hantera framåt, bland annat så behöver evakueringsplaner för respektive boende tas fram i händelse av extraordinära händelser så som översvämning, värmeböljor osv. Mer arbete kring detta kommer att krävas framåt.

Målområde 6 - Hållbara och resurseffektiva Örebro: Den långvariga pandemin har påverkat både de vi tillhandahåller stöd till och organisationen. Främst kan man se en påverkan på enskilda individers möjligheter till att delta i samhälles kultur- och fritidsliv. Vilka effekter det har på det psykiska måendet behöver fortsatt bevakas och följas över tid. Vi har gjort vad vi kan för att hitta ersättande smittsäkra inslag så som "Funkisommarstream" och andra hälsofrämjande insatser, men vilka effekter det genererar får tiden utvisa.

Det långsiktiga arbetet med bemanningsekonomi fortsätter och ses som en nödvändighet för att flexibelt kunna nyttja tillgängliga resurser så effektivt som möjligt. Arbetet har resulterat i en positiv förflyttning när det kommer till att samnyttja personella resurser mellan verksamheter. Kommunikativa insatser kopplat till arbetet med att säkra ekonomisk medvetenhet och hushållning i alla led sker fortlöpande, likväl som att vi följer upp och analyserar viktiga variabler som kan påverka ekonomin negativt. Allt i andan av att snabbt sätta in korrekta åtgärder för att kunna fortsätta det långsiktiga ekonomiska arbetet. Det ekonomiska läget är tufft sedan tidigare och kommer att vara i många år framåt. Som ett led i att säkerställa att vi gör rätt saker och är följsamma den lagstiftning som vi är satta att följa, så ser vi att en baslinje för kvalitet är ett bra verktyg för att ge signaler när det ekonomiska läget tangerar att negativt påverka kvaliteten i vårt utförande enligt gällande lagstiftning. Vi tänker att det kan fungera som ett signalsystem och på så vis kunna säkerställa att vi gör rätt saker med stöd av skattefinansierade medel för att säkra kvalitet till de vi är till för. Nuläget påvisar svåra förutsättningar att nå en ekonomi i balans vid årets slut.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

Coronapandemin har gjort att flera av förvaltningens utvecklingsarbeten har tagit en annan riktning och omprioriteras för att fokusera på att framförallt begränsa smittspridningen och rädda liv, upprätthålla prioriterad verksamhet, att ha beredskap för en eskalerande situation och att anpassa ordinarie verksamheter och uppdrag till rådande läge; det vill säga att säkra grunduppdraget. Detta är en prioritering som kommer att påverka innevarande år 2021. Samtidigt har verksamheterna fått utveckla digitaliseringen med insatser på distans och digitala möten i snabb takt. Förvaltningens arbete har utifrån ovan till största delen handlat om pandemins påverkan på verksamheterna och att skydda de enskilda individerna. Trots detta har flera servicemottagare och medarbetare konstaterats smittade av covid-19, men under året har vi tack och lov inte haft några dödsfall.

Året beräknas präglas av hårda prioriteringar kopplat till vad som är möjligt att genomföra på kort och lång sikt. En av årets utmaningar är den höga kostnadsutvecklingen som resulterar i årliga effektiviseringar och ekonomiska omprioriteringar med svårigheter att säkra kvaliteten som följd.

2.3 Förväntad utveckling

Vi står inför en ny framtid som kommer att präglas av förändrade sätt att arbeta och leva. De erfarenheter som vi skaffat oss under det gångna ett och halvt året värdesätter vi och tar hand om för att underlätta den samhällsliga förflyttningen som Coronapandemin har bidragit till. Det finns nu en digital mognad som vi ska ta vara på i det fortsatta utvecklingsarbetet med att digitalisera det som går att digitalisera och att skapa den balans som krävs för att samtidigt värna om de mellanmänniska relationerna. Digitaliseringen ses skapa flera möjligheter, men samtidigt följer utmaningar. Exempelvis har troligtvis det digitala utanförskapet förstärkts hos många personer med funktionsnedsättning, där det handlar om sociala interaktioner på digitala plattformar och visar på vikten av att kommunen alltid bör ha alternativa kontaktvägar och anpassad information i olika format för nämndens målgrupper.

Effekterna av Coronapandemin kommer att påverka oss i framtiden både utifrån ett kvalitativt perspektiv som kommer av att vissa övergripande satsningar behövs pausats, och från ett ekonomiskt perspektiv. De kvalitativa satsningarna är och kommer att vara en viktig del i att arbeta mot mer hållbara ekonomiska förutsättningar. Under Coronapandemin har vi varit tvungna att omprioritera och skala ner för att säkerställa fokus på att förhindra smittspridning och skydda de vi är till för. Framåt handlar utveckling om att skapa ekonomiskt hållbar och kvalitativt stärkt verksamhet genom att gemensamt skapa förutsättningar för att behålla det som är gott, förändra arbetssätt i det som verksamheten förfogar över och också ta bort det som inte ger den effekt som förutspåddes. Att våga prova och att sedan omvärdera åtgärder för att bidra till att medborgaren får det stöd som hen har behov av.

Samverkan och samarbete har stärkts och är en viktig faktor för att tillgodose behov, nu och i framtiden. Därför kommer vi att behöva lägga mycket tid och resurser på utvecklingsarbeten som sker tillsammans med andra så som *Nära vård* och *Rehabiliterande arbetssätt*. Tvärprofessionella lösningar är framtidens svar på hållbara processer för att kunna möta den enskildes behov. Vi gör detta och vi kommer att fortsätta att göra detta i ett tillsammansskap!

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de sex målområdena. Nämnden redovisar de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden som finns inom varje målområde.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Örebro i sin fulla kraft	<ul style="list-style-type: none"> • Andelen medarbetare som arbetar heltid har ökat och alla nya medarbetare anställs på heltid. • Rehabiliterande arbetssätt i förvaltningen har konstaterats individuella enskilda förbättringar i förmågor och stärkt självständighet. • Arbetat med anpassade stärkta hälsofrämjande aktiviteter för såväl medarbetare som servicemottagare. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt behov av utveckling inom det rehabiliterande arbetssättet. • Fortsatt arbete med bemanningsekonomin. • Utmaning är att nå ut och kommunicera direkt till servicemottagare gällande fritidsaktiviteter.
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • Förvaltningens fortsatta arbete inom med IPS har vidareutvecklats och fått fart under våren 2021. Metoden ses ge positiva resultat. • Förvaltningens arbete att ta emot praktikanter är långsiktigt givande - ger ett stöd till framtida kompetensförsörjning. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skapa förutsättning för enskilda individer att få arbetstillfällen på interna som externa verksamheter. • Projektet - validering av medarbetares arbetskompetens behöver en hållbar långsiktig ekonomisk lösning. • Fortsatt implementering av Kompetenstrappan till alla funktioner inom förvaltningen. • Motivera medarbetare att bli språkbud.
Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • Förståelse mellan aktörerna ÖBO och LFE och förvaltningen gällande vräkningar av servicemottagare har ökat vilket medfört en stärkt struktur. Arbeta med att 	<ul style="list-style-type: none"> • Utmaning att förbättra och skapa mer trygghet i utsatta bostadsområden, både för personal och för servicemottagarna. • Fortsatt implementering av IBIC.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
	<p>förhindra vräkningar har gett ett gott resultat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbete gällande ökat trygghet av kringmiljön för servicemottagare som bor i utsatta områden pågår. • Ny metod för att säkra att följsamhet finns kring de olika delarna av basal hygienriktlinjerna - ger en ökad trygghet för servicemottagarna gällande förhindrande av smitta. 	
Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturpedagog tillsatts för att utjämna förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att delta på aktiviteter. • Hälsoogrupper och hälsofrämjande åtgärder pågår ute i verksamheterna såsom arbete med att hälsoombud. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hänsyn till anpassningar av boenden utifrån en framtida växande stad. • Fortsatt arbete med kompetensförsörjningsutmaningen.
Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	<ul style="list-style-type: none"> • Verksamheterna förmedlar till personal och servicemottagare vikten, syfte och nyttan med att klimatsmart ”tänk” och lösningar/aktiviteter. • Testar ekologisk myggbekämpning genom att locka fladdermöss att bosätta sig i speciella fladdermusholkar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Målkonflikt mellan servicemottagarnas egna inflytande/självbestämmande i jämförelse med arbete utifrån kommunens uppsatta mål/strategier. • Ta fram evakueringsplaner för respektive verksamhet i händelse av extrem händelse.
Hållbara och resurseffektiva Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiviteter inom daglig verksamhet har anpassats till digitalt deltagande för att man ska kunna fortsätta arbetet med daglig verksamhet. • Medarbetarna motiverar servicemottagarna att återkomma till daglig verksamhet och erbjuder nya inriktningar utifrån 	<ul style="list-style-type: none"> • En fortsatt analys av effekterna av pandemin för nämndens målgrupper behöver fortsatt analyseras och klargöras. • Arbetet pågår kring baslinje för kvalitet är vilket är oerhört komplext, svårt och kommer att ta tid.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
	<p>deltagarnas önskemål för att nå ökad attraktionskraft.</p> <ul style="list-style-type: none">• Internt som externt görs reklam för nämndens målgrupp om hur de kan inkluderas bättre för att få en mer aktiv och meningsfull fritid.• Gynnsamt resultat av hur stabs- och förvaltningen har arbetat under pandemin i krisberedskap.• Förvaltningens fortsatta arbete med personalsamverkan mellan verksamheterna, kopplat till bemanningsekonomi ses ha gett ett positivt genklang.	

4. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål

Funktionsstödsnämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i grunduppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av effekterna av nämndernas arbete för att bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområden. Inom varje målområde redogör nämnden för:

- en sammanfattande analys av målområdet utifrån nämndens bidrag till utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål, egna nämndmål samt inriktningar. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling
- en kort lista av de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målområdet.
- prognos för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat grundhetsuppdrag.

Inom varje kommunfullmäktigemål eller kluster av mål ger nämnden en kort beskrivning av utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål och inriktningar. Nämnden har i verksamhetsplanen sorterat in respektive kommunfullmäktigemål enligt något av följande tre alternativ:

- Att nämnden beskriver vad nämnden ska uppnå genom en insats (utifrån Kommunfullmäktiges mål och inriktningar) som kommer leda till önskvärd utveckling (ett eller flera åtaganden).
- Att nämnden beskriver hur nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetssätt.
- Att nämnden beskriver varför målet inte bedöms som relevant för nämnden.

4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft

4.1.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 1

Andelen medarbetare som arbetar heltid har ökat och alla nya medarbetare anställs med heltid som grund. Nu behöver förvaltningen framhärda och arbeta vidare med heltid som norm så att detta positiva läge bibehålls. Heltid som norm har sin grund i två aspekter; att kunna möta nämndens framtida behov av kompetensförsörjning genom att ta tillvarata på befintliga medarbetares kompetens, samt att främja jämställdhet inom förvaltningen. Förvaltningsledningen har gett en tydlig önskad riktning att arbeta med heltid som norm och den personalstrategiska planen finns som underlag för stöd till verksamheterna. Fortsatt arbete med bemanningsekonomi krävs utifrån de ekonomiska utmaningar som framtiden förutspår. Det handlar om att rätt antal personer arbetar utifrån verksamhetens behov, hur personalgrupper samarbetar och hur de kommunicerar med varandra. Genom att bli mer medvetna om hur verksamheten arbetar, kommunicerar och samarbetar med varandra kan arbetstiden användas mer effektivt och därmed uppnå ökad kvalitet för servicemottagarna.

Inom testområdet för rehabiliterande arbetssätt i förvaltningen har konstaterats individuella enskilda förbättringar i förmågor och stärkt självständighet hos servicemottagare till följd av förändringar i arbetssättet. Det rehabiliterande arbetssättet utgår från att uppmana, stödja och motivera servicemottagare till att utöva vardagsaktiviteter utgående från deras egen förmåga. Att arbeta utifrån ett rehabiliterande arbetssätt kräver passande miljö, tid och tålamod av personalen samt tydliga individuella mål och ett förändrat arbetssätt från personalens sida.

För att lindra de negativa konsekvenserna av pandemin har verksamheter aktivt arbetat med anpassade stärkta hälsofrämjande aktiviteter för såväl medarbetare som servicemottagare. Hälsofrämjande scheman införs i dialog med medarbetare och verksamheterna där en viktig grund är det motiverande arbetet. För att bryta den sociala isolering som många servicemottagare upplevt på grund av pandemin arbetar flera verksamheter genom samverkan med andra aktörer såsom exempelvis Tegelbruket i syfte att skapa ökade möjligheter för aktivitet. Daglig verksamhet har anordnade aktiviteter på distans för att främja psykisk och fysisk hälsa hos servicemottagarna. I samma anda har förvaltningen infört en ny roll i form av en kulturpedagog. Den nya uppdraget innefattar främst att utforma aktiviteter som är önskat av servicemottagare. Förvaltningen själva tillhandahåller inte alla dessa aktiviteter utan det skapas aktivitetsutbud i samverkan med civila samhället. En utmaning är att nå ut och kommunicera direkt till de servicemottagare som ska ta del av aktiviteten.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Andelen medarbetare som arbetar heltid har ökat och alla nya medarbetare anställs på heltid. • Rehabiliterande arbetssätt i förvaltningen har konstaterats individuella enskilda förbättringar i förmågor och stärkt självständighet. • Arbetat med anpassade stärkta hälsofrämjande aktiviteter för såväl medarbetare som servicemottagare. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt behov av utveckling inom det rehabiliterande arbetssättet. • Fortsatt arbete med bemanningsekonomi. • Utmaning är att nå ut och kommunicera direkt till servicemottagare gällande fritidsaktiviteter.

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 1	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2021	Målvärde 2021
Andel personer som arbetar heltid, kvinnor och män	Tot: 80,9 % K: 79,5 % M: 85,0 %	Tot: 84,4 % K: 83,9 % M: 85,8 %	Tot: 85,5 % K: 85,2 % M: 86,4 %	Öka
*Nationella brukarenkäten: Nöjd med sin insats: Andel servicemottagare som vet vem de ska prata med om denne inte är nöjd i sin nöjd.	Resultaten är indelade utifrån insats nedan.	Resultaten är indelade utifrån insats nedan.	Resultaten är indelade utifrån insats nedan.	Minst 75 %
Gruppboende LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt hemma	77 %	75 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Behålla / Öka
Serviceboende LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt hemma	81 %	86 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Behålla
Daglig verksamhet LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt	85 %	87 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Behålla
Personlig assistans - Brukaren vet vem hen ska prata med om något fungerar dåligt med assistenterna	83 %	87 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Behålla
Boende särskild service SoL - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt hemma	87 %	86 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Behålla
Boendestöd SoL - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt med boendestödet	77 %	90 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Behålla
Sysselsättning SoL - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt på sysselsättningen	88 %	90 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Behålla
Barn- och ungdomsverksamheten** Barnboende	---	---	Resultat kommer till årsberättelsen	Öka
Kommentarer till indikatorernas prognos				
<i>Indikatorn andel personer som arbetar heltid särredovisat för kvinnor och män är en långsiktig indikator avseende jämställdhet och lika förutsättningar.</i>				
*Nationella brukarenkäten <i>Brukarundersökning genomförs årligen genom deltagande i SKR nationella brukarundersökning för funktionshinderområdet. Undersökningen kan bland annat ge svar på måluppfyllelse till dem bärande principerna i LSS-lagstiftning. Resultatet bryts om möjligt ner på enhetsnivå. Resultaten publiceras i Kolada, Jämnföraren. Utifrån brukarundersökningens resultat, tar verksamheterna fram aktiviteter för arbete med att vidmakthålla eller förbättra verksamheten. Det finns nu en ny leverantör av brukarundersökningen som kan påverka utfall och underlag.</i>				
<i>Andel servicemottagare som vet vem de ska prata med om de inte är nöjda med sin insats avser spegla möjligheten för de medborgare som är inom nämndens ansvarsområdes möjlighet att påverka sin framtid och sina förutsättningar. Målvärdet är nationellt satt till 75 % (utifrån "Kommunernas Kvalitet I Kortbet" - K&K:s rekommendationer) och då förvaltningens utfall överstiger detta väljs målvärdet "behålla".</i>				

*** Barn- och ungdomsverksamheten har börjat använda en omarbetning av socialtjänstens material CONNECT till egenkontrollfrågor för barnbostad. CONNECT är det material socialtjänsten använder för att bedöma om barn som är föremål för utredning hos socialtjänsten får sina behov av närhet, trygghet och miljö tillgodosedda i det hem de bor i.*

4.1.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I Örebro kommun ska skillnaderna i livsvillkor och förutsättningar mellan kön, socioekonomisk ställning, funktionsnedsättning och geografiska skillnader minska

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att främja hälsofrämjande åtgärder i syfte att utjämna de i grunden ojämlika förutsättningarna som finns kring såväl psykisk som fysisk hälsa.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att öka tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättningar. Detta sker exempelvis genom att i det dagliga arbetet stödja och arbeta för att öka våra servicemottagares självständighet i kontakter med samhället men även genom enskilda insatser så som att informera och verka för ökat valdeltagande i samband med val.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kultur- och fritidslivet i Örebro kommun ska vara tillgängligt för alla

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att öka samverkan med civilsamhället och andra aktörer såväl inom som utanför kommunens organisation. Detta sker exempelvis genom att gemensamt anordna aktiviteter och att nämnden tillhandahåller stöd som möjliggör servicemottagarna delaktighet i aktiviteter även utanför nämndens arrangemang, vilket leder till en aktiv och meningsfull fritid. Det finns exempelvis ett flertal etablerade samarbetare där sysselsättningen kan utföras i hos externa aktörer, etablerade samarbeten med studieförbund där studiecirklar genomförs på boenden och framträdanden sker samt samverkan för att bryta social isolering.

Inriktning/ar som nämnden omhändertagit inom målområdet:

- Örebro kommuns verksamheter ska tillsammans med det civila samhället och andra aktörer hitta nya former för samverkan i arbetet för ökad gemenskap och inkludering.
- Det integrationsfrämjande arbetet i kommunen ska stärkas i enlighet med målen i programmet för hållbar utveckling.
- Utveckla samarbete och stöd till verksamheter inom Örebro kommun och kommunala bolag gällande tillgänglighetsfrågor.
- Kulturkvarteret ska etableras som Örebro's nya mötesplats och ett nav för skapande, demokrati och medborgarinflytande ska utvecklas, med särskilt fokus på barn och ungdomar.

4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

4.2.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 2

Förvaltningens fortsatta arbete inom med IPS (*Individual placement and support*) har vidareutvecklats och fått fart under våren 2021. IPS som är en evidensbaserad metod för arbetsrehabilitering - en väg till arbete för personer med psykisk funktionsnedsättning. Metoden syftar till att stötta personer med psykisk funktionsnedsättning att lyckas komma in på den reguljära arbetsmarknaden utifrån sina egna förutsättningar och mål. Utvecklingen av metoden (*IPS 2.0*) innebär att den har testats för att se om den fungerar för nya målgrupper genom samverkan med Activa och Neuropsykiatriska gruppen. Under våren har totalt 12 servicemottagare varit i kontakt med Activa för att fortsätta sin individuella process. Verksamheten beskriver att metoden ses ge positiva resultat då servicemottagare utvecklas inom de områden/mål som servicemottagaren själv önskar gå mot.

I studier med stöd (*Supported education*) har förvaltningen totalt 26 inskrivna, varav några har studerat i klassforumstöd, några med platsbundet stöd (reguljära utbildningar inom Örebro kommun) och någon med mobilt stöd (utbildningsanordnare utanför Örebro kommun tex folkhögskola, yrkesutbildningar). Ett antal servicemottagare inom nämndens verksamhetsområde har inte kommit igång med sina studier på grund av sämre mående eller pga. att det är kö till vissa kurser. Arbetskonsulent håller kontinuerlig kontakt med dessa personer och lägger planering tillsammans med personernas övriga aktörer. Under den pågående pandemin har det varit svårt för många av eleverna och lärarna att arbeta med distansstudier. Elever har kunnat boka in tider med lärarna, men det har inte funnits möjlighet att bibehålla samma frekvens för dessa lärarmöten som de ordinarie lektionstiderna som är två dagar/vecka. Flera elever har upplevt att det har varit svårt att läsa hemifrån och bibliotek, studiesalar och andra offentliga studieplatser har varit stängda på grund av Corona restriktionerna.

Insatsen Daglig verksamhet inom nämnden arbetar för att identifiera arbetstillfällen för personer inom insatsen. Inom ramen för det kommunövergripande NOD-projektet arbetar förvaltningen för att Daglig verksamhet ska få vara en del av att utföra olika arbetsuppgifter inom de samlade kontorslokalerna, att hitta nya arbetstillfällen inom projektet där målgruppen inkluderas i befintliga kommunala miljöer. Ännu inget klart då NOD-projektet endast är påbörjat och att möjligheter till arbetsuppgifter som passar inte har identifierats ännu.

Validering av medarbetares arbetskompetens är ett påbörjat utvecklingsprojekt tillsammans med andra aktörer (utbildningsanordnare och andra berörda aktörer i Örebro kommun). I nuläget tas lösningar fram om specifika problem uppkommer. Lösningarna är inte kopplade till en generell struktur/lösning/modell vilket behöver tas fram för att lyfta utvecklingsprojektet och processen framåt. Det finns dedikerade ekonomiska medel kopplade till projektet som bygger på tilldelning av externa medel. Detta pågående utvecklingsarbete där förvaltningen tillsammans med andra aktörer är delaktiga syftar till att säkerställa validering som en hållbar process inom ramen för Örebro kommuns kompetensutveckling. Effekterna kan ännu inte påvisas för utvecklingsprocessen ännu inte är färdigställd. Det finns i nuläget ingen hållbar långsiktig ekonomisk lösning vilket bidrar till kortsiktiga satsningar och korta omställningstider.

Framtagandet av kompetenstrappan för pedagogfunktioner i förvaltningen syftar till att tydliggöra kompetenskrav på olika nivåer samt att uppmuntra till medarbetarna att

kompetensutveckla sig inom yrkesområdet. Implementeringen är påbörjad i och med den nya pedagogorganisationen och strukturer behöver fortsättas att arbetas med inom förvaltningens olika områden. Fortsatt utveckling krävs för att samtliga funktioner/yrkesområden ska ha liknande tydlighet.

Förvaltningen fortsätta arbete med att ta emot praktikanter är långsiktigt givande och ger ett stöd till framtida kompetensförsörjning. Praktikperioden ska ge praktikanterna en uppfattning om yrket, nämnden målgrupper och insatser, vilka arbetsuppgifter som kan förekomma samt att ge förvaltningen möjlighet till att knyta framtida medarbetare till sitt ansvarsområde.

Arbete med språkombud med att motivera medarbetare att bli språkombud fortsätter. Under året att förvaltningen haft svårt att få verksamheter att nominera språkombud. En utvärdering av arbetet med språkombud och dess effekter sker nu gemensamt med VO-collage vilket kan ligga till grund för framtida arbete med språkombud.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningens fortsatta arbete inom med IPS har vidareutvecklats och fått fart under våren 2021. Metoden ses ge positiva resultat. Förvaltningen arbete att ta emot praktikanter är långsiktigt givande - ger ett stöd till framtida kompetensförsörjning. 	<ul style="list-style-type: none"> Skapa förutsättning för enskilda individer att få arbetstillfällen på interna som externa verksamheter. Projektet - validering av medarbetares arbetskompetens behöver en hållbar långsiktig ekonomisk lösning. Fortsatt implementering av Kompetenstrappan till alla funktioner inom förvaltningen. Motivera medarbetare att bli språkombud.

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 2	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2021	Målvärde 2021
*Nationella brukarundersökningen: Trygghet - Andel servicemottagare som känner sig trygga med alla i personalen.	Resultat utifrån insatser nedan.	Resultat utifrån insatser nedan.	Resultat utifrån insatser nedan.	Minst 75 %
Trygghet i daglig verksamhet LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	82 %	85 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Behålla
Trygghet i SoL sysselsättning - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	84 %	89 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Behålla
* Trygghet inom Barn och ungdomsverksamheten (korttidsboende och fritidsverksamhet) – Personalen pratar så att jag förstår?	Saknas	För låg svarsfrekvens*	Resultat kommer till årsberättelsen	Öka
Andel utbildade boendestödare i förhållande till samtliga stödbiträden och boendestödare	77 %	78 %	77 %	Öka

Kommentarer till indikatorernas prognos

***Nationella brukarundersökningen**

Brukarundersökning genomförs årligen genom deltagande i SKR nationella brukarundersökning för funktionshinderområdet. Undersökningen kan bland annat ge svar på måluppfyllelse till dem bärande principerna i LSS-lagstiftning. Resultatet bryts om möjligt ner på enbetsnivå. Resultaten publiceras i Kolada, Jämnföraren. Utifrån

brukarundersökningens resultat, tar verksamheterna fram aktiviteter för arbete med att vidmakthålla eller förbättra verksamheterna. Målvärdet är nationellt satt till 75 % och utifrån från "Kommunernas Kvalitet I Kortbet" - Kvik's rekommendationer.

**Insatsen barnbostad har lagt till en egen fråga i brukarundersökningen som lyder "personalen pratar så att jag förstår" som en del i trygghetsskapande. Detta då frågan finns i brukarundersökningen för vuxna och fått låga poäng och frågan lades till för att undersöka om det var liknande låga poäng för barn. Tyvärr blev svarsfrekvensen för låg på brukarundersökningen för barnbostad 2020.*

Indikatorn andel utbildade boendestödare i förhållande till samtliga stödbiträden och boendestödare mäter andelen utbildade boendestödare mot totalt antal boendestödare och stödbiträden där även de utan adekvat utbildning inkluderas. I måttet ingår samtliga månadsanställda men ej timanställda. Detta avser både spegla målet som god arbetsgivare, genom att vi attraherar och behåller utbildad personal, men även långsiktig attraktionskraft som utförare för våra servicemottagare.

4.2.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Måluppfyllelsen i skolan ska öka

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar eleven till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för en trygg miljö för att stödja barn och ungdomar i deras kunskapsinhämtande. Detta sker exempelvis genom stöd i lärande men även genom att arbeta motiverande för att öka närvaro i skolan för de barn och unga som är aktuella inom nämndens verksamhet. Det finns i dagsläget en etablerad samverkan mellan nämndens verksamheter och skolan där nämndens verksamheter bland annat deltar i trepartssamtal mellan skolan, föräldrar och nämndens verksamhet för att stärka barnets förutsättningar.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns näringslivsarbete ska bidra till långsiktig hållbar utveckling genom stärkt konkurrenskraft och goda förutsättningar för fler företag som skapar arbete till en växande befolkning

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kommunens arbetsmarknadsinsatser ska i högre grad leda till egen försörjning för medborgare som idag står utanför arbetsmarknaden

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att fler individer ska närma sig eller inträda på den ordinarie arbetsmarknaden. Detta sker exempelvis genom samverkan med kommunala verksamheter, vuxen- och arbetsmarknadsnämnden (Vuxam) och Activa. Detta sker främst genom insatser inom daglig verksamhet och socialpsykiatriens sysselsättningsverksamhet, att stödja servicemottagarna utveckling mot ökad självständighet är aktuellt inom nämndens samtliga verksamheter. Nämnden stödjer det lokala näringslivet genom att arbeta kransställande i upphandling i syfte att skapa goda förutsättningar för en hållbar tillväxt och en växande befolkning exempelvis genom att handla närodlat.

Inriktning/ar som nämnden omhändertagit inom målområdet:

- *I Örebro ska det finnas en tydlig struktur för arbetet med tidiga insatser för individer i behov av stöd.*
- *Utveckla och förbättra lek-och lärandemiljöer som stödjer inläring och trygghet.*
- *Strukturera arbetet med studie- och yrkesvägledning för att stärka arbetsätt, kompetens, jämlikhet och samarbete mellan skolor.*
- *För att bättre kunna möta behoven hos individen ska alla berörda parter (verksamheter, nämnder och bolag) samverka med varandra för individens bästa.*
- *Stärka kvalitén i kommunens arbetsmarknadsinsatser genom ett arbetsätt som bygger på utvärdering, analys och att möta människor där de befinner sig.*
- *I samverkan med Arbetsförmedlingen, Finsam och andra externa aktörer utveckla fungerande arbetsformer för de som står längst från arbetsmarknaden.*
- *Verka för breddad kompetensförsörjning genom att anställa fler personer med funktionsnedsättning på olika kommunala arbetsplatser.*

4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

4.3.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 3

IBIC (Individens behov i centrum) är ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt som berör både handläggare och utförare inom verksamhet för vuxna personer som ansöker om, och får stöd enligt socialtjänstlagen (SoL) eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). IBIC utgår från individens behov, resurser och individuella mål för stöd inom olika livsområden i det dagliga livet. En förvaltningsövergripande grupp har under våren 2021 arbetat med helheten för implementeringen. IBIC är i pågående utveckling med stödmaterial som finns för att förvaltningen ska lyckas med implementeringen. Mer arbete behövs för att skapa förutsättningar att kunna genomföra implementeringen i höst inom samtliga av nämndens verksamheter. Se en mer detaljerad beskrivning på s 23:

Den samverkan som är etablerad med ÖBO (Örebro bostäder) och LFE (Lokalförsörjningsenheten) har i hög grad handlat om att förhindra vräkningar för servicemottagare inom förvaltningen. Arbete pågår och det finns fortsatta utmaningar och behov av att stärka processen. Förståelse mellan aktörerna har ökat vilket medfört en stärkt struktur. Under första halvåret har inga vräkningar skett vilket är ett gott resultat.

För att på liknande sätt arbeta för att säkra servicemottagarnas trygghet pågår ett arbete för att säkra kringmiljön för servicemottagare som bor i utsatta områden, exempelvis är en boendepedagog utsedd att speciellt fokusera för en tryggare boendemiljö i dessa områden under året. Även regelbundna husmöten genomförs för att ge servicemottagarna möjlighet för reflektion kring sin bostadsmiljö. Verksamheterna har individuella samtal med servicemottagare när det gäller oro kring att det i deras närmiljö förekommer missbruk och kriminalitet. Samverkan med HSE (Hälsa- och SjukvårdsEnheten), Socialtjänst och psykiatri pågår i syfte att säkra servicemottagarnas trygghet. Arbetet utgår från servicemottagarnas förutsättningar att hantera yttre påverkan där hänsyn tagits till individernas olika förutsättningar och stödbehov. Arbetet är i ett tidigt stadium och ännu har inga synliga effekter uppnåtts. Fortsatta utmaningar finns i samverkan med andra delar av kommun i placering av servicemottagare avseende anpassning av såväl inomhusmiljö som yttre förutsättningar för att möta servicemottagarnas förmågor och behov.

Det pågående arbetet inom Barn- och ungdomsverksamheterna mot mer homogena bostadsgrupper för att ge en tryggare miljö att boendemiljön i verksamheterna har blivit mer trygga då målgrupperna inte längre blandas.

Ett kvalitetsregister för individer med demenssjukdom har nyligen införts - BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens). Observationer av BPSD görs med hjälp av en skattningsskala som gör det möjligt att bedöma hur ofta BPSD förekommer och hur mycket det påverkar personen med demenssjukdom. Efter skattningen genomförs en analys av eventuellt tänkbara orsaker med hjälp av en checklista och en bemötandeplan utformas där individanpassade åtgärder sätts in. För nämndens verksamheter är detta nytt varför arbetet bör följas upp och utvärderas löpande.

Förvaltningen har under året initierat ett utvecklingsarbete som bygger med samverkan med psykiatri för att hitta nya former av stöd till individer med komplex problematik med behov av stödinsatser från flera insatser. Detta har resulterat i specifika utförargrupper med särskild kompetens för att möta servicemottagarnas behov.

Verksamheterna i förvaltningen har utvecklat arbete för riskbedömningar utifrån arbetsmiljö och patientsäkerhet samt kvalitetsperspektivet. Effekter ses genom stärkt patientsäkerhet för servicemottagare. Riskbedömningar görs bland annat inför alla nya inflyttar på barnbostad där bedömning görs både på individnivå för de individer som ska flytta in och riskanalyser utifrån vilka effekter det kan ha för de individer som redan har sitt hem på barnbostad. Den ökade kunskapen om utförande av riskanalyser gör att alla inflyttar sker tryggt och välplanerat för såväl den som flyttar in som de som redan har sitt hem på barnbostad. Även skydds- och begränsningsåtgärder görs för att säkerställa att de eventuella hjälpmedlen som implementeras i bostäderna verkar som ett skydd och inte en begränsning där individen och vårdnadshavare kan vara trygga i att få hjälp i tid och att hen slipper fysisk övervakning som kan vara integritetskränkande. Sammantaget ses att utförare av barnbostad har fått mer kunskap genom det omfattande arbete som pågår.

En ny metod; Punktprevalensmätning - basala hygienrutiner samt klädregler: PPM-BHK har införts i förvaltningen. Metoden är ny för i år och verksamheterna har erbjudits genomgång av metoden av MAS (medicinsk ansvarig sjuksköterska) vid flera tillfällen där de flesta enheter som är berörda har deltagit. Metoden säkrar att följsamhet finns kring de olika delarna av basal hygienriktlinjerna vilket i sin tur ska ge en ökad trygghet för servicemottagarna gällande smitta. Metoden innebär att en utsedd person observerar sina kollegors arbete och fyller i underlag med frågor hur det basala hygienarbetet flyter på.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Förståelse mellan aktörerna ÖBO och LFE och förvaltningen gällande vräkningar av servicemottagare har ökat vilket medfört en stärkt struktur. Arbete med att förhindra vräkningar har gett ett gott resultat. Arbete gällande ökat trygghet av kringmiljön för servicemottagare som bor i utsatta områden pågår. Ny metoden för att säkra att följsamhet finns kring de olika delarna av basal hygienriktlinjerna - ger en ökad trygghet för servicemottagarna gällande förhindrande av smitta. 	<ul style="list-style-type: none"> Utmaning att förbättra och skapa mer trygghet i utsatta bostadsområden, både för personal och för servicemottagarna. Fortsatt implementering av IBIC.

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 3	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2021	Målvärde 2021
* Nationella brukarenkäten: Trygghet Andel servicemottagare som känner sig trygga med alla i personalen.	Resultat utifrån insatser nedan.	Resultat utifrån insatser nedan.	Resultat utifrån insatser nedan.	75 %
Gruppbofastad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	72 %	70 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Öka
Servicebofastad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	67 %	67 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Öka

Personlig assistans - Brukaren känner sig trygg med alla sina assistenter	88 %	80 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Behålla
Boende särskild service SoL - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	71 %	77 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Behålla/ Öka
Boendestöd SoL - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	77 %	79 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Behålla
*Nationella brukarenkäten: Inflytande Andel brukare som får bestämma om saker som är viktiga för dem.	Resultat utifrån insatser nedan.	Resultat utifrån insatser nedan.	Resultat utifrån insatser nedan.	75 %
Gruppboendestöd LSS - Får du bestämma om saker som är viktiga för dig hemma?	71 %	70 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Öka
Personlig assistans - Kan du göra det du vill med hjälp av dina assistenter?	89 %	67 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Öka
Serviceboendestöd LSS - Får du bestämma om saker som är viktiga för dig hemma?	78 %	79 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Behålla
Sysselsättning SoL - Får du bestämma om saker som är viktiga för dig i din sysselsättning?	81 %	82 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Behålla
Boende med särskild service SoL - Får du bestämma om saker som är viktiga för dig hemma?	73 %	69 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Öka
Boendestöd SoL - Låter dina boendestödjare dig bestämma om saker som är viktiga för dig?	83 %	87 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Behålla
Daglig verksamhet LSS - Får du bestämma om saker som är viktiga för dig i din dagliga verksamhet?	76 %	75 %	Resultat kommer till årsberättelsen	Öka
Kommentarer till indikatorernas prognos				
*Nationella brukarenkäten				
<p><i>Brukarundersökning genomförs årligen genom deltagande i SKR nationella brukarundersökning för funktionshinderområdet. Undersökningen kan bland annat ge svar på måluppfyllelse till dem bärande principerna i LSS-lagstiftning. Resultatet bryts om möjligt ner på enbetsnivå. Resultaten publiceras i Kolada, Jämnföraren. Utifrån brukarundersökningens resultat, tar verksamheterna fram aktiviteter för arbete med att vidmakthålla eller förbättra verksamheten.</i></p> <p><i>Indikatorn trygghet i boende och inflytande är tydligt kopplat till målområdet genom att många av nämndernas servicemottagare som har stöd genom insatser i hemmet. Det stöd som levereras kan mätas på många olika sätt, men att servicemottagaren känner en trygghet i boendet och upplever att de har inflytande över sin vardag är en tydlig indikator på att vi levererar ett gott och individanpassat stöd. Målvärdet är nationellt satt till 75 % och utifrån från "Kommunernas Kvalitet I Kortbet" - Kkik's rekommendationer.</i></p>				

4.3.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kvaliteten inom vård och omsorg ska vara hög. För att nå dit är målet att bemanningen på vård- och omsorgsboenden ska öka och antal personal som en hemtjänsttagare möter ska minska

Funktionsstödsnämnden har tolkat att detta mål är riktat till specifika nämnder och därför bedömt att det inte är aktuellt att för Funktionsstödsnämnden att bidra till detta mål.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Samverkan mellan verksamheter och aktörer i arbetet med stöd, vård och service utgår ifrån individens behov och förutsättningar genom hela vårdkedjan

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Välfärdens alla verksamheter jobbar med främjande och rehabiliterande insatser, samt förebyggande arbete

Funktionsstödsnämnden åtar sig att arbeta med implementering av arbets- och tankesättet IBIC (Individens Behov i Centrum). Arbetet sker med utgångspunkten från individens mål som beskriver individens önskade framtida läge vilket ska nås genom anpassning av stöd och vård utifrån individens behov och förutsättningar. Detta sker genom större delaktighet för servicemottagaren och genom samverkan och ett gränsöverskridande arbete för att servicemottagare ska få en hög kvalitet på sitt behov av stöd och hjälp oavsett insats.

Funktionsstödsnämnden bidrar genom att arbeta med att identifiera och komplettera insatser och strategier för att stärka personers förmågor för ett självständigt liv. Detta är en viktig del i förflyttningen från individperspektiv till individens perspektiv. Långsiktiga effekter som önskas uppnås genom denna förflyttning är en förbättrad och tydligare dokumentation samt ett mer proaktivt stöd med ökad delaktighet för nämndens servicemottagare.

Återrapportering av åtagande

En förvaltningsövergripande grupp som jobbat med helheten för implementeringen av IBIC skapades under våren. Stödmaterialet finns för att förvaltningen ska lyckas med implementeringen; en aktivitets- och kommunikationsplan, metodstöd och en webbutbildning för social dokumentation. Förutom stödmaterialet behöver det finnas ett driv i organisationen att genomföra förändringen och verksamheten visar att detta finns. Däremot finns en brist i stödresursers samt avdelningschefers tid att jobba med implementeringen även om detta är prioriterat. Pandemin har gjort att det under våren blivit en arbetsanhopning vilket påverkat arbetet.

Det är av stor vikt att verksamheten lyckats skapa en positiv realistisk förväntan och handlingsberedskap hos medarbetarna eftersom införandet av IBIC inte är bara en uppgift utan en process i många steg där tanke- och arbetssättet skall kvalitetssäkras, effektiviseras och utvecklas regelbundet. Den positiva attityden kan bygga och utveckla kulturer och arbetssätt som uthålligt och systematiskt kan utveckla kvalitet i insatsen.

En stor utmaning för införandet är att IBIC-baserade utredningar/uppdrag saknas på de flesta servicemottagarna vilket innebär att själva grunden på individnivå saknas då

beslutsunderlag och handläggarnas beskrivning och sammanfattning utifrån IBIC inte finns. Verksamheterna måste själva översätta gamla uppdrag eller skapa egna för att försöka förstå bedömningsgrunderna samt utforma riktningen på utförandet utifrån de olika livsområdena tillsammans med individen utan att ha tidigare erfarenhet av detta.

Den gemensamma planen för att tillsammans driva arbetet framåt trots att arbetet sker i respektive verksamhet, har varit viktigt då det skapat trygghet i implementeringen utifrån införandeplanen för medarbetarna. Verksamheten har en positiv inställning till denna förändring och det upplevs inte att implementeringen har tappat fart trots pandemin. I nuläget svårt att bedöma effekterna då arbetet är i uppstart men ser redan nu ökad kunskap och reflektion i dokumentationen.

Övergången till IBIC kommer att kräva att våra metoder och arbetsätt utvecklas och förändras så att servicemottagarnas delaktighet, inflytande och medbestämmande möjliggörs i högre grad än idag. Kompletterande anpassningar, hjälpmedel och AKK (Alternativ och kompletterande kommunikation) behöver användas för att öka individens möjligheter och förmåga till att delta, planera, välja och kommunicera sina behov och upplevelser. På verksamheternas pedagogträffar diskuteras arbetsätt, material och bemötande, och att denna kunskap behöver utvecklas och spridas i samklang med IBIC.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta med omsorg om individen utifrån individens förutsättningar med beaktande av såväl psykiska som somatiska svårigheter. Detta sker exempelvis genom fokus på motiverande arbete och genom att arbeta för att beakta samtliga perspektiv genom hela vårdkedjan, från beslut till utförande. Nämndens verksamheter arbetar även preventivt i att stödja personer i få och behålla en egen bostad – såväl utifrån stödjande i kontakter med myndigheter och organisationer som genom praktiskt och motiverande arbete i befintlig bostad. Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta aktivt med servicemottagarna upplevda trygghet. Detta sker exempelvis genom att skapa förutsättningar för servicemottagare med boendemiljöer som präglas av lugn och positiva förväntningar, vilket ökar upplevelsen av delaktighet och motiverar till inkludering i samhället.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att kunna erbjuda trygga boendemiljöer i nämndens verksamheter med funktionsnedsatta barn och unga som målgrupp. Verksamheten är avgiftsfri i enlighet med lagstiftningen för att inte begränsa tillgången för de som kommer från familjer med begränsade ekonomiska möjligheter.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara narkotikafritt och konsumtionen av andra beroendeframkallande medel ska minska

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har en nollvision mot hemlöshet

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta förebyggande för att minska servicemottagarnas utsatthet i samband med kriminalitet, detta sker bland annat genom dialoger med servicemottagare där risker medvetandegörs samt att personal finns tillgängliga i verksamheten. Det finns ett fortsatt behov av övergripande samverkan med olika aktörer för att stödja och stärka servicemottagarnas förutsättningar och tillgång till trygga miljöer.

Inriktning/ar som nämnden omhändertagit inom målområdet:

- *Arbetet för att motverka och bryta människors ofrivilliga ensamhet ska stärkas. Örebro kommun ska i samarbete med andra aktörer och med hänsyn till rådande restriktioner hitta nya metoder för människor att mötas.*
- *Samverkan inom kommunen och med andra aktörer i det trygghetskapande och socialt förebyggande arbetet ska stärkas i hela Örebro kommun.*
- *Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd.*
- *Identifiera och komplettera insatser och utarbeta kommungemensamma strategier för ökad psykisk hälsa hos grupper med särskilt stor utsatthet av psykisk ohälsa.*
- *Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet.*
- *Miljöer där barn och ungdomar vistas ska vara fria från narkotika.*
- *I arbetet med att få fram fler bostäder i Örebro kommun behöver bostäder för äldre, människor i ekonomisk utsatthet och bostäder med fokus på fysisk tillgänglighet beaktas.*

4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

4.4.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 4

Funktionsstödsnämnden står inför en rad utmaningar som påverkar den långsiktiga förmågan att fullgöra sitt uppdrag när det gäller boendelösningar till nämndens målgrupper till följd av en växande stad. Boende med enskilt läge för servicemottagare som har behov av det är inte enskilt läge längre efter 10 år. Den långsiktiga planeringen av bostäder för de som behöver stöd av Örebro kommun behöver tas hänsyn till anpassningar av boenden utifrån en framtida växande stad.

På grund av pandemin där inställda aktiviteter har haft en försvårade inverkan på livssituationen för nämndens målgrupper ses att anpassningar kommer krävas i samband med samhällets återöppnande. För att minska klyftorna för deltagande av kultur- och fritidslivet har en heltidstjänst som kulturpedagog tillsatts för att utjämna förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att delta på aktiviteter där en parameter är samarbetet med andra aktörer för att få in aktiviteter som passar nämndens målgrupper. Samverkan med partnerskapet som pågår i Markbacken handlar bland annat om att främja psykisk hälsa, fysisk aktivitet och social stimulans genom skapande och rörelse.

Det har blivit allt mer utmanande att attrahera, utveckla och behålla medarbetarna. Olika arbeten pågår för att säkra kompetens och öka personalstabiliteten inom förvaltningen. Flera verktyg har tagits fram och deltagande i olika forum sker kontinuerligt. Marknadsföringsinsatser med fokus på attraktionskraft hos nya presumtiva medarbetare behöver utvecklas både i förvaltningen men tillsammans med andra, systematik med stöd av HR för att nyttja bra verktyg bär det kommer till avslutningssamtal och därmed dra lärdom.

Hälsogrupper och hälsofrämjande åtgärder pågår ute i verksamheterna såsom arbete med att hälsoombud som har ett utökat uppdrag att driva hälsoarbetet tillsammans med enhetschef och övriga medarbetare. Det pågår även samverkan med Hälso- och sjukvårdsenheten kring kost, hälsa och rörelse samt att verksamheterna arbetar med att utveckla sin planering för att nå hälsosamma scheman där schemat både täcker verksamhetens behov, är långsiktigt hållbara för medarbetarnas hälsa och gör arbetsplatsen attraktiv för medarbetare att stanna.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Kulturpedagog tillsatts för att utjämna förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att delta på aktiviteter. • Hälsogrupper och hälsofrämjande åtgärder pågår ute i verksamheterna såsom arbete med att hälsoombud. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hänsyn till anpassningar av boenden utifrån en framtida växande stad. • Fortsatt arbete med kompetensförsörjningsutmaningen.

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 4	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2021	Målvärde 2021
HME-värde för nämndens verksamhet	78 %	78 %	*	Öka
Kommentarer till indikatorernas prognos				
<i>HME-värdet (Hållbart medarbetarengagemang) över tid som indikator avser spegla medarbetarnas upplevelse av möjligheter att kunna påverka sin arbetsituation. Indikatorn avser spegla förutsättningar för en god kompetensförsörjning, att vara en attraktiv arbetsgivare och en framtida kvalitet för servicemottagare med personal som trivs på jobbet.</i>				
*Resultaten för året redovisas i årsredovisning.				

4.4.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska vara hälsosamma, trygga, säkra och skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor samt möjliggöra för kommunens invånare att leva ett gott liv oavsett var man bor

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska präglas av platser som främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som stimulerar möten mellan människor

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att till målgruppen tillhandahålla insatser i en trygg miljö. Detta exempelvis genom att arbeta för anpassade insatser och boendelösningar för nämndens målgrupper där också gemenskapsmöjligheter är beaktade.

Funktionsstödsnämndens verksamheter arbetar för ett främja hälsosamma val hos såväl verksamheten som hos servicemottagare. Detta sker exempelvis genom att arbeta för att öka:

- *Kunskap om betydelsen av fysisk aktivitet samt social och mental stimulans för människors hälsa och välbefinnande.*
- *Kunskap om betydelsen näring och mat har för människors hälsa och välbefinnande.*
- *Förmåga att stödja den enskilde i ett levnadssätt som förebygger ohälsa.*

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara en sammanhållen stad med stadsdelar som kompletterar varandra och där vi aktivt arbetar för att minska barriärer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I ett växande Örebro motsvarar bostadsbyggandet, verksamheter och samhällsfastigheter befolkningsökningen och näringslivets behov

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att minska barriärerna för målgruppen i tillgången till samhället. Nämnden startar upp och driver grupp- och servicebostäder i enlighet med kommunens lokalinvesteringsprogram – en del i arbetet för att tillhandahålla bostäder för delar av nämndens målgrupp.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun upplevs som en attraktiv plats som lockar allt fler med efterfrågad kompetens**

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare. Detta exempelvis genom att arbeta med "ARUBA", Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Anveckla, en metod för att stärka kompetensförsörjningen inom nämndens verksamhetsområden.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Fortsätta utveckla och genomföra insatser för att underlätta för ett hållbart resande med klimatsmarta, utrymmessnåla och kapacitetsstarka trafikslag**

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för ett främja hälsosamma och resurseffektiva val hos såväl verksamheten som hos servicemottagare. Detta sker exempelvis genom att arbeta för samnyttjande av fordonsparken, införande av parcyklar samt nyttjande av kollektivtrafiken inom verksamheten.

Inriktning/ar som nämnden omhändertagit inom målområdet:

- *Vidareutveckla metoder och arbetssätt för jämlika livsmiljöer i Örebro kommun*
- *Utveckla den gemensamma bilden av platsen Örebro och vad som är Örebros framgångsfaktorer.*

4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

4.5.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 5

Verksamheterna förmedlar till personal och servicemottagare vikten, syfte och nyttan med att sopsortera, stödjer servicemottagare med individuella rutiner kopplat till sophantering, handlar så mycket som möjligt klimatsmart utifrån kostnad och ramavtal/upphandlingsriktlinjer, miljömedvetna inköpare som försöker att planera och sambeställa varor för att minimera transporter till verksamheten och använder tygpåsar vid inköp då man tidigare använde plastpåsar i stor omfattning. Det finns en mållkonflikt mellan servicemottagarnas egna inflytande och självbestämmande i jämförelse med arbete utifrån kommunens uppsatta mål/strategier. Många servicemottagare har en begränsad ekonomi vilket kan försvåra inköp av kravmärkt och ekologiska mat/produkter.

En verksamhet testar ekologisk och naturlig myggbekämpning genom att försöka locka fladdermöss att bosätta sig i speciella fladdermusholkar som den egna verksamheten har tillverkat.

En arbetsgrupp stöder verksamheten med källsortering och bortförsl av avfall genom att hyra ut färdiga hyllor som sedan töms och sorteras, det finns inom förvaltningen cykelverkstad som renoverar cyklar för återbruk, renovering av utrustning som går sönder, källsortering av datorer och renovering av möbler med mera.

Samnyttjande av resurser pågår ute i verksamheterna för att främja den ekologiska hållbarheten - samåkning i bilar och fler medarbetare som cyklar vilket minskat behovet av bilar.

Förvaltningen behöver ta fram evakueringsplaner för respektive verksamhet i händelse av extrem händelse. Det finns en rad problem som uppstår kring detta uppdrag. Uppdragets stora omfattning kräver mycket tid, det krävs kompetens för att göra evakueringsplaner och det behövs en strategisk samordning av stöd från funktioner inom Säkerhetsavdelningen och LFE för att ge goda förutsättningar att skapa evakueringsplaner till nämndens alla olika insatser verksamheter. Dessutom innebär de flesta former av funktionsnedsättning problem i nödsituationer då många av nämndens målgrupper kan ha utrymningsproblem från sina egna boenden. Det beror i många fall på en permanent funktionsnedsättning som man måste ta hänsyn till och till detta även svårigheter med att hitta tillfälliga boendelösningar som måste fungera och vara säkra och trygga för servicemottagarnas behov.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Verksamheterna förmedlar till personal och servicemottagare vikten, syfte och nyttan med att klimatsmart ”tänk” och lösningar/aktiviteter. Testar ekologisk myggbekämpning genom att locka fladdermöss att bosätta sig i speciella fladdermusholkar. 	<ul style="list-style-type: none"> Mållkonflikt mellan servicemottagarnas egna inflytande/självbestämmande i jämförelse med arbete utifrån kommunens uppsatta mål/strategier. Ta fram evakueringsplaner för respektive verksamhet i händelse av extrem händelse.

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 5	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2021	Målvärde 2021
Inga indikatorer för detta målområde – Området följs upp kvalitativt.				

4.5.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar**KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**

Örebro kommun ska arbeta för att klimatbelastningen per person i Örebro ska vara på en nivå, som om den tillämpas globalt, inte äventyrar jordens klimat

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska fortsätta öka tillförseln av ny förnybar energi, utveckla energieffektiviseringsåtgärder samt öka andelen förnybar energi som används, med syfte att minska såväl kostnad som klimatpåverkan

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns vattenförekomster ska uppnå god status och dricksvattenresurserna ska vara långsiktigt tryggade

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska binda samman kommunens grönstruktur samt värna om och bidra till ökning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Avfallet i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att ha miljömässig och organisatorisk motståndskraft för extrema väderhändelser och ett förändrat klimat

Funktionsnämnden bidrar till målen genom att i sitt grunduppdrag verka för en begränsad klimatpåverkan samt bidra genom att företräda en klimatpositiv påverkan i de forum där nämnden är representerad. Detta sker bland annat genom att i samverkan med lokalförsörjningsenheten verka för att en funktionell grönstruktur utformas vid nybyggnation av bostäder avsedda för nämndens målgrupper samt kravställande i samband med upphandlingar där man i största möjliga mån har som mål att handla KRAV-märkt och/eller närproducerat.

Nämndens verksamheter bidrar även till ett cirkulärt resursnyttjande genom återbruk inom exempelvis daglig verksamhet där man restaurerar och skapar nya produkter av sådant som annars hade slängts. Verksamheterna arbetar även genom att informera och stärka servicemottagarnas medvetenhet och kunskap kring miljö och klimat samt vår påverkan på dessa. Flertalet av nämndens verksamheter arbetar även med källsortering och god avfallsantering där man även stödjer andra organisationer med detta, såväl inom som utom kommunens organisation.

Inriktning/ar som nämnden omhändertagit inom målområdet:

- *Arbeta med att brett implementera programmet för hållbar utveckling, klimatanpassningsplanen och avfallsplanen*
- *Utveckla kommunens arbete med att uppmuntra och möjliggöra för en hållbar livsstil hos kommuninvånarna.*
- *Arbeta för ökad hänsyn till ekosystemtjänster inom det kommunala uppdraget.*
- *Fortsätta arbetet med att förbättra utsorteringen av avfall.*

4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro

4.6.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 6

Under den pågående pandemi har det funnits begränsade möjligheter att erbjuda personer att delta i de ordinarie aktiviteter som Daglig verksamhet erbjuder. Däremot har aktiviteter inom daglig verksamhet anpassats till digitalt deltagande för att man ska kunna fortsätta arbetet med daglig verksamhet. Medarbetarna arbetar för att motivera servicemottagarna att återkomma till Daglig verksamhet och erbjuder nya inriktningar utifrån deltagarnas önskemål för att nå ökad attraktionskraft.

Det har varit svårt att genomföra kultur- och fritidsaktiviteter och nå ut under pandemin. Förvaltningen försöker arbeta med civila samhället i den utsträckning det är möjligt i digital form så därför blev bland annat Funkis sommarfestival i digital form (på Youtube) istället för en festival med deltagande på plats. Förvaltningen arbetar mycket för att inkludera målgruppen personer med funktionsnedsättning i civila samhället och dessa aktörer och vi ser ett ökat intresse av att inkludera målgruppen och att fler aktörer hör av sig och vill samarbeta. Dessutom pågår samarbete med att skapa studiecirkel för målgruppen och ett samarbete med kulturkvarteret pågår för att inkludera nämndens målgrupp där. Ett häfte med sommartips med anpassade aktiviteter för individer som har en funktionsnedsättning har utformats av förvaltningen i samarbete med Örebrokompaniet och spridits såväl internt som externt. Här finns aktiviteter för personer med funktionsnedsättning som tillhandahålls av förvaltningen men också av aktörer inom det civila samhället. I stora drag försöker förvaltningen internt som externt i olika mötessammanhang göra reklam för nämndens målgrupp och hur de kan inkludera servicemottagarna bättre för att de servicemottagare vi stödjer i vardagen får en mer aktiv och meningsfull fritid. Uppnådda effekter som uppnåtts är en förbättring i och en vilja/ett intresse att möta nämndens målgrupp. Dessutom är förväntade effekter en ökad inkludering. Ett ansats att nå ut direkt till servicemottagare om sommarstream gjordes med en reklamkampanj där 3000 kort med artistautografer levererats direkt till respektive verksamhet och servicemottagare. Detta för att nå ut direkt till nämndens målgrupper utan att gå via medarbetare och chefsled i den utsträckning det är möjligt.

Uppdraget med att upprätta en slags baslinje för kvalitet är ett komplext uppdrag utifrån flera delar. Detta utifrån att nämndens uppdrag består av att bedriva och stödja 15 olika typer av verksamheter. Till detta tillkommer aspekten av den ekonomiska fördelningsmodeller om baslinje för kvaliteten ska kopplas till detta. Baslinjen ska fungera som en signal om att "hit men inte längre" kan de ekonomiska förutsättningarna minska, för att gå längre skulle innebära att bryta mot lagstiftningen. Arbetet kommer att försätta under året. Se en mer detaljerad beskrivning av åtagandet s 34.

Förvaltningen har fått ett gynnsamt resultat av hur stabs- och förvaltningen har arbetat i krisberedskap under pandemin från både cheferna, medarbetarna och servicemottagarna. En fortsatt analys av effekterna av pandemin för nämndens målgrupper behöver fortsatt analyseras och klarläggas, där man behåller det som varit bra och inte tar tillbaka arbetssätt man ser inte ger mervärde för servicemottagarna och verksamheten. Se mer detaljerad analys gällande åtagandet s 36.

Förvaltningens fortsatta arbete med personalsamverkan mellan verksamheterna, kopplat till bemanningsekonomi för ett flexibelt nyttjande av tillgängliga resurser ses ha gett ett positiv genklang ute i verksamheterna med ökad förståelse för varandras insatser och stöd samt är en förutsättning för att förvaltningen som helhet ska kunna arbeta utifrån en hållbar ekonomi och personal.

Idag inkluderas inte det motiverande arbete som medarbetarna ständigt arbetar med i stödbehovsbedömningen för samtliga verksamheter, vilket påverkar införseln av resurser till verksamheterna. Det pågår fortlöpande dialoger och ett påverkansarbete för att utifrån nämndens ansvarsområde utveckla de stödbehovsbedömningar som sker.

Förvaltningen behöver ständigt arbeta med förbättringar i sitt utförande samt organisatoriska struktur för att kunna ha en kostnadseffektiv verksamhet med bibehållen eller förbättrad kvalitet.

Utifrån den kommunövergripande satsning och det riktade uppdraget ser en tydlig förbättring i nämndens avtalstrohet under såväl 2020 som fram till delår 2 2021. Tyvärr ses inte en kostnadsminskning till följd av den ökade avtalstroheten men det är en positiv utveckling och en garanti för att hållbarhetsperspektiven tas omhand i nämndens inköp,

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Aktiviteter inom daglig verksamhet har anpassats till digitalt deltagande för att man ska kunna fortsätta arbetet med daglig verksamhet. • Medarbetarna motiverar servicemottagarna att återkomma till daglig verksamhet och erbjuder nya inriktningar utifrån deltagarnas önskemål för att nå ökad attraktionskraft. • Internt som externt görs reklam för nämndens målgrupp om hur de kan inkluderas bättre för att få en mer aktiv och meningsfull fritid. • Gynnsamt resultat av hur stabs- och förvaltningen har arbetat under pandemin i krisberedskap. • Förvaltningens fortsatta arbete med personalsamverkan mellan verksamheterna, kopplat till bemanningsekonomi ses ha gett ett positivt genklang. 	<ul style="list-style-type: none"> • En fortsatt analys av effekterna av pandemin för nämndens målgrupper behöver fortsatt analyseras och klarläggas. • Arbetet pågår kring baslinje för kvalitet är vilket är oerhört komplext, svårt och kommer att ta tid.

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 6	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2021	Målvärde 2021
Attraktionskraft för daglig verksamhet	89,5 %	84,4 %	83,5 %*	Öka
Attraktionskraft för personlig assistans - beslut enligt Socialförsäkringsbalken	13,8 %	12,1 %**	12,4 %***	Öka
Karensavdrag för daglig verksamhet	3,1 mnkr	11,1 mnkr	5,2 mnkr****	Minska

Kommentarer till indikatorernas prognos

Attraktionskraft inom daglig verksamhet mäts som antalet deltagare som valt Örebro kommun som utförare jämfört med det totala antalet servicemottagare som fått beslut om daglig verksamhet från Örebro kommun. För en långsiktigt hållbar ekonomi är det en förutsättning att vara en attraktiv utförare för att få intäkter att bedriva verksamheten för. (För vissa Servicemottagare är Örebro kommun den enda valbara utföraren, även dessa inkluderas i statistiken.)

Attraktionskraft för personlig assistans mäts som andel servicemottagare som väljer Örebro kommun som utförare i förhållande till det totala antalet servicemottagare som har möjlighet att välja Örebro kommun som utförare. För en långsiktigt hållbar ekonomi är det en förutsättning att vara en attraktiv utförare för att få intäkter att bedriva verksamheten för.

Karensavdrag för daglig verksamhet mäts i mkr för hela perioden. Karensavdrag sker när en deltagare varit ibällande frånvarande från daglig verksamhet i 10 arbetsdagar och minskar verksamhetens intäkt för motsvarande period. Karensavdraget beräknas utifrån planerad närvaro och påverkas med andra ord av flera parametrar vilket behöver beaktas i samband med analys.

*Anser utfall i juli 2021, den senast uppdaterade uppgiften. I augusti 2020 öppnade en ny utförare, och de utökade även sina platser (tillståndet hos IV/O) ytterligare under början av 2021, vilket inneburit en utökning av erbjudandet av externa platser inom daglig verksamhet. Verksamheten behöver arbeta vidare med att stärka attraktionskraften och fortsätta anpassningarna utifrån målgruppernas önskemål.

**Korrigerat värde för belår 2020 utifrån reviderade uppgifter.

***Anser utfall i juli 2021, den senast uppdaterade uppgiften.

**** Prognosen är beräknad som utfallet fram till augusti kompletterad med att årets kvarvarande månader speglar karensavdraget för augusti månad. Detta mått har påverkan starkt av coronapandemin och kan därför i nuläget inte anses spegla verksamhetens arbete och påverkan.

4.6.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Nämnder och styrelser i kommunen ska säkerställa hög budgetföljsamhet

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska ha en långsiktig och hållbar ekonomi, där varje nämnd och dess verksamheter bidrar till en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser

Funktionsnämnden bidrar till målen genom att i sitt grunduppdrag se digitalisering som en möjliggörare för en omställning av arbetsätt där kostnader sänks med bibehållen kvalitet. Nämnden arbetar löpande med utveckling och uppföljning för att bidra till en ekonomi i balans. Funktionsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att i samtliga beslut säkerställa att inga framtida effekter eller effekter på andra verksamheter inom kommunen påverkas ekonomiskt negativt av beslut.

Funktionsstödsnämnden åtar sig att fortsätta arbetet med ambitionen att definiera den grundläggande verksamheten som nämnden enligt lagkrav, riktlinjer och förordningar behöver förhålla sig till. Definitionen behöver vara kopplad till stödet till servicemottagare samt tillgängliga personella resurser – oavsett övriga förutsättningar. Detta sker exempelvis genom att definiera en baslinje för kvalitet. Nämndens verksamheter bevakar det nationella arbetet för framtagandet av standarder som kan utgöra stöd i arbetet med att definiera en baslinje. De långsiktiga effekterna av detta arbete är en tydligare signal till nämndens politiker och tjänstemän utifrån när utförandet riskerar att brista i kvalitet. Detta ska även kunna användas som grund för systematiska dialoger på olika nivåer för att i ett tidigt skede kunna sätta in rätt åtgärder.

Återrapportering av åtagande

Uppdraget med att upprätta en slags baslinje för kvalitet är ett komplext uppdrag utifrån flertalet parametrar. Detta utifrån att nämndens uppdrag består av att bedriva 15 olika typer av verksamheter vars arbete innefattar att stödja olika typer av individer med olika behov av insatser, på olika tidpunkter i veckan, i olika åldrar samt med olika bemanningsbehov. Att få fram en minsta gemensam nämnare för dessa är svårt. Till ovan komplexitet som råder bör även aspekten ekonomiska fördelningsmodeller tas i beaktande om baslinje för kvaliteten ska kopplas till detta.

Arbetet med att ta fram en baslinje för kvalitet har som start en utgångspunkt i tre delar:

- *Kvalitet* – med lagstiftning inom LSS, SoL och HSL i grunden. Det vill säga att tolka dessa till vad som är baslinje, det vill säga, det vi måste ha och vad som är kvalitetshöjande delar i stödet.
- *Kompetens* – utifrån Socialstyrelsens krav men också utifrån hur mycket tid som behövs i schemat för kompetensutveckling av olika slag, behöver beaktas inom ramen av en baslinje för kvalitet.
- *Arbetsmiljö* – utifrån arbetstidslagen och annan arbetsrättslagstiftning. Här tittar vi på schemaläggningen och bemanning för att tillgodose behoven hos servicemottagarna.

Utifrån dessa tre delar har arbetet rent praktiskt handlat om:

- *Kvalitet* – konkretisera lagstiftningen vilket så småningom kan leda till att det behövs politiska ställningstaganden i detta. Förvaltningen har haft deltagare i SIS (Svenska Institutet för Standarder) i TK 617, Tjänster inom social omsorg och omvårdnad som är en teknisk kommitté som arbetar med standarder inom social välfärdsområdet. Inom detta arbete har deltagande från förvaltningen fokuserats till att ta fram en standard för att kvalitetssäkra insatsen boende med särskild service för vuxna. Mycket av arbetet i standarden har handlat om att konkretisera lagstiftningen. Det svåra är att identifiera vad som är lagstiftning och vad som är utöver lagstiftning kopplat till kvalitet i standarden.
- *Kompetens* - har ännu inte hunnit beröra detta så mycket förutom det som återfinns kring kompetens i kvalitetsberättelsen.
- *Arbetsmiljö* – arbetet har fokuserats på hur en grundbemanning kan se ut i olika typer av verksamheter, utifrån tre antaganden om stödbehov; lätt, måttligt eller stort behov, vilket således speglar sig i bemanningen. Genom detta har det behövts beskrivas vad personal gör på sin administrativa tid såsom arbete med bland annat riskanalyser, planera och utföra förebyggande åtgärder, gå igenom rutiner, dokumentera, samverka med interna och externa leverantörer. Det är viktigt att det framgår vad som ska ske på denna tid då administration är ett luddigt begrepp som är svårt att förstå innebörden bakom utan behöver konkretiseras. Även här kan politiska beslut behövas som stöd i baslinjearbetet om det framgår att det krävs att minska på delar som inte är direkt brukaranknutna i stödet.

Förväntade effekter på lång sikt är att baslinjen ska vara ett stöd i politiska ställningstaganden och beslut kopplat till ekonomisk tilldelning. Baslinjen ska fungera som en signal om att ”hit men inte längre” kan de ekonomiska förutsättningarna minska, för att gå längre skulle innebära att bryta mot lagstiftningen. Det är ett sätt att samla de viktigaste lagarna nämndens grunduppdrag/ansvar utgår ifrån och arbeta fram en karta för navigering då ekonomiska resurser minskar och att samtidigt behålla den viktiga kvalitetsaspekten intakt.

Sammanfattningsvis är detta arbete oerhört komplext, svårt och kommer att ta tid. Omvärldsbevakning sker men har ännu inte hittat någon annan kommun som gjort något liknande. Brister i stödresursers tid samt svårighet för avdelningschefer att jobba med implementeringen samt pandemin har gjort att det under våren blivit en

arbetsanhopning vilket påverkat arbetet. Effekter kan skönjas till en kunskapsökning kopplat till de tre parametrarna och under året kommer arbetet fortgå.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta nämndövergripande för att nå högsta möjliga resursnytta

Funktionsstödsnämnden åtar sig att utvärdera förvaltningens arbete under coronapandemin utifrån att identifiera den potential som finns att behålla i arbetet framöver. Nämnden har under denna period arbetat för att uppnå högsta möjliga resursnytta i grunduppdraget under pandemin och ser behovet av att göra en övergripande genomlysning. Detta utifrån såväl vad som gjorts bra och därmed bör bibehållas, samt av vad som kunnat gjort annorlunda i detta pressade läge för att i än högre grad uppnå större resursnyttjande i framtida likartade situationer. Utvärderingen kommer innefatta flera perspektiv där det nämndövergripande arbetet utgör en viktig parameter.

Åtterrapporing av åtagande

Förvaltningen är ålagda att utvärdera arbetet under pandemin utifrån lärdomar om vad som fungerat bra och mindre bra för att kunna ta med sig detta både i det vardagliga arbetet framåt och som kunskap om en ny förvaltningsövergripande kris uppstår. Det ses också som viktigt att det finns dokumenterat att nämnden följt antal smittade, dödsfall, beslut etc. som varit väsentliga delar i arbetet under pandemin.

Arbetet har genomförts av utvecklingschef och förvaltningsövergripande planerare med hjälp av stödfunktioner i olika avsnitt. Vi är medvetna om att det inte är en helt neutral rapport med analyserna som görs gällande process, förbättringar framåt och vad som fungerat bra/mindre bra är viktiga aspekter att ha med sig för nämnden och förvaltningen. Det är viktigt att alla parter som varit med om/i pandemin får uttrycka sin röst utifrån sina perspektiv. Upplevelser från medarbetare och samtliga chefer lyfts med som grund i utvärderingen. Detta ska kompletteras med upplevelser från de som fått stödet, det vill säga förvaltningens servicemottagare. I nuvarande situation inväntas den kommunövergripande Coronautvärderingen för att säkra att alla aspekter har tagits med i beaktning.

Det pågående arbetet med utvärderingen visar i nuläget att det finns vissa faktorer som krävs för att klara av en kris med en acceptabel utgång.

1. Förvaltningsledningen var förberedda på krisarbete

Förvaltningsledningen beslutade i början av krisen att separera på funktionerna stabschef och beslutsfattare så att dessa består av två olika personer. En uppdelning är vanlig mellan lednings-/stabsfunktionerna, nämligen att stabsledaren svarar för att sammanhålla och sköta relationen och informationen med alla verksamheter och det centrala Örebro kommun samt externa parter som Folkhälsomyndigheten, Region Örebro. Ledningsfunktionen/beslutsfattare hanterar presskontakterna/media, en tydlig kommunikation ut till förvaltningens alla verksamheter som i stor utsträckning kräver direkt besked av beslutsfattare. Stabsläget initierades snabbt och förvaltningen var snabbt igång med krisarbete. Förvaltningens stab arbetade målmedvetet och med säkerhet, vilket gjorde att förvaltningens medarbetare kände sig trygga.

2. *Kommunikation var/är en väsentlig del av förvaltningens hantering av kris/pandemin.*

Stabens upprättade kanaler för kommunikation under pandemin ut till förvaltningens alla verksamheter var och är av ytterst central betydelse för att kommunikation skapar den goda sociala strukturer som krävs för en hantering av pandemin. Krisihantering och kriskommunikation är två oskiljbara fenomen där stabens informations/kommunikationskanaler var av yttersta vikt.

3. *Förvaltningsledningens systematiska dokumentation utgjorde grunden för att på ett ordnat och strukturerat sätt kunna planera krisarbetet inom förvaltningen*

Förvaltningen hade en god dokumentation för att kunna identifiera nuläget och även ett gott underlag för att kunna genomföra denna utvärdering. Dokumentationen beskriver var i de olika processer stabens grupper befanns sig och hur det egentligen såg ut i verksamhetens olika insatser. Den systematiska dokumentationen gav staben ett utgångsläge för det fortsatta arbetet och gav svar på vad/vilket arbete som orsakar vilken effekt.

4. *Effekter av pandemin/krisen för servicemottagarna*

Den fulla vidden av covid-19:s konsekvenser för nämndens målgrupper är ännu inte klarlagda utan behöver fortsättningsvis följas och utvärderas för att säkra servicemottagarnas välmående. Men det kan ändå konstatera följande:

- Många av daglig verksamhets aktiviteter har kunnat hållas öppna, men pandemin har inneburit vissa begränsningar i tillgången till aktiviteter där servicemottagarna inte har vågat komma på grund av smittorisk.
- Det finns signaler om sämre psykiskt och fysiskt mående hos många av de servicemottagare som berörts av förändringar i insatserna.
- Den digitala tillgången för sociala interaktioner för nämndens målgrupp har ökat
- I kontrast till ovan har det digitala utanförskapet förstärkts hos vissa personer med funktionsnedsättning. Det är därför viktigt att förvaltningen alltid bör ha alternativa kontaktvägar och anpassad information i olika format.

5. *Effekter av pandemin/krisen för medarbetarna*

Som ovanstående effekter för nämndens servicemottagare är det lika svårt att kunna sja om vilka konsekvenser Coronakrisen kommer att innebära för förvaltningens medarbetare, men följande kan ändå skönjas:

- **Digitalt innovativa** – Medarbetarna och förvaltningens chefer har blivit mer positiva till sin verksamhets digitala utveckling. De digitala framstegen /förändringar som genomförts under pandemin har bidragit positivt till digitaliseringsarbetet ute på enheterna, men fortsatt arbete kommer att krävas.
- **Förändrad kompetens** – Pandemin har medverkat till en kompetensutvecklingsförskjutning där vi ökat kompetensen inom basal hygien och hälso- och sjukvård. Fortsatt arbete behövs.
- **Ökad stress** - Stressen kan öka i och med att flera utvecklingsarbeten med samverkan med andra aktörer som fått parkerats på grund av pandemin och nu återupptas. För chefer kvarstår utmaningar med att säkerställa digitala lösningar och digitala arbetssätt. Parallellt med detta så har cheferna också ansvaret att säkerställa ett nära ledarskap för att säkra en god arbetsmiljö och trygga arbetsförhållanden för medarbetare.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Vid fördelningen av de ekonomiska medlen i kommunkoncernens olika verksamheter ska jämställdhet beaktas**

Funktionsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag företräda jämställdhet och allas lika värde. Detta sker exempelvis genom att företrädare för nämnden deltar och representerar nämndens ståndpunkt i arbetet med att ta fram en kommungemensam resursfördelning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetenta och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter**

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare. Detta exempelvis genom att arbeta med ARUBA, Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Anveckla, en metod för att stärka kompetensförsörjningen. Exempelvis har nämndens verksamheter skapat en struktur för att stärka rekryteringen och bemanningen inför sommarens utökade behov, detta har gett en mer stabil bemanning och minskat behovet av kortsiktiga lösningar under denna period. Nämndens verksamheter har även genomfört en stor utveckling inom arbetet att erbjuda heltid till nämndens medarbetare där samtliga medarbetare numera erbjuds möjlighet till heltidstjänst för att vara en hållbar och attraktiv arbetsgivare.

Inriktning/ar som nämnden omhändertagit inom målområdet:

- *Utöka dialogen med marknaden inför upphandling för att säkerställa en effektiv upphandlingsprocess samt för att bredda underlaget av marknadsaktörer.*
- *Verka för mer närproducerade livsmedel via upphandling, i enlighet med klimatstrategin.*
- *Stärka de sociala kraven i samband med upphandling i syfte att i högre grad leda till anställning eller praktik.*
- *Implementera, förankra och följa upp kommunens nya riktlinjer för personalomställning.*
- *Örebro kommun ska arbeta nämndövergripande för att nå högsta möjliga resursnytta.*
- *Genom metodutveckling säkra välfärdens kvalitet i tider av demografisk förändring under de kommande åren.*
- *Utvärdera kommunens krishantering med anledning av Coronapandemin.*
- *Utveckla principer för ekonomistyrning som skapar incitament för kostnadsmedvetenhet, förnyelse och effektivitet med kommunens medel.*

5. Analysunderlag – ekonomi

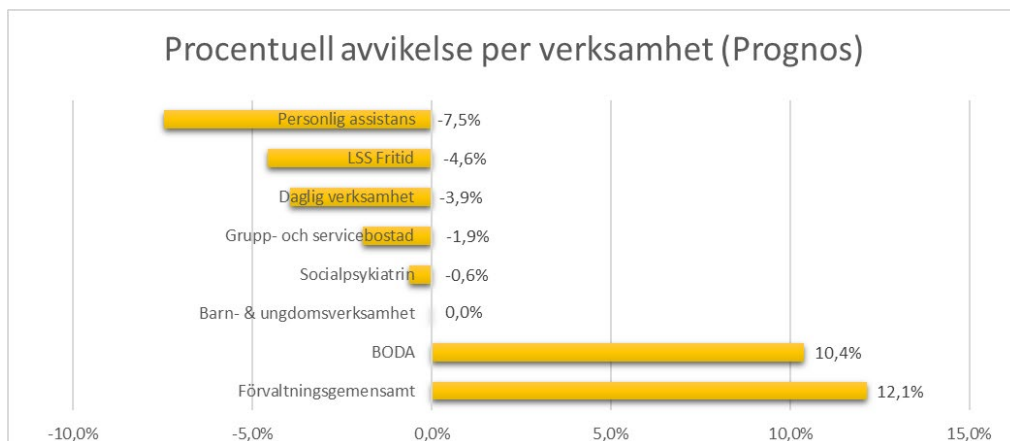
Funktionsstödsnämnden redovisar ett underskott om 5,4 mnkr mot periodiserad budget i samband med delår 2 och prognostiserar ett underskott om 14,6 mnkr vid årets slut. Verksamheterna arbetar med att nå en ekonomi i balans men har under flera år ålagts större effektiviseringsuppdrag och vissa verksamheter flaggar nu för att de ser stora svårigheter att nå dessa utan att riskera att kvalitén på verksamheten blir bristfällig.

5.1 Delårsresultat och prognos – ekonomi

VERKSAMHET	2019 Bokslut	Ack		Ack Augusti Avv. i mnkr	Prognos helår, mnkr	Budget helår, mnkr	Helår Avv Progn-Budg mnkr
		Augusti Utfall	Augusti Budget				
Politik/Nämnd för funktionsh	-0,9	-0,7	-0,7	0,0	-1,0	-1,0	0,0
- Planeringsreserv	-0,2	0,0	-0,5	0,5	-0,3	-0,8	0,5
Förvaltningsgemensamt	-7,8	-4,6	-7,4	2,8	-8,9	-11,5	2,6
Personlig assistans	-4,6	-4,1	-1,5	-2,6	-5,6	0,0	-5,6
Grupp- och servicebostad	1,6	-1,0	2,2	-3,2	-12,6	-4,7	-7,9
BODA	1,2	1,3	0,0	1,4	1,5	0,0	1,5
LSS Fritid	-28,5	-20,1	-19,5	-0,5	-30,2	-28,9	-1,3
Daglig verksamhet	-4,0	-4,7	-0,5	-4,2	-3,6	0,0	-3,6
Barn- & Ungdomsverksamhet	-78,3	-54,0	-54,8	0,7	-83,4	-83,4	0,0
Socialpsykiatri	2,6	-1,2	-1,1	-0,2	-0,8	0,0	-0,8
Nettokostnad	-119,0	-89,1	-83,7	-5,4	-144,7	-130,1	-14,6
- varav intraprenad	2,6	-1,2	-1,1	-0,2	-120,7	-119,8	-0,8
Nettokostnad exkl. intraprenad	-121,5	-87,9	-82,7	-5,2	-24,0	-10,3	-13,9
Ingående ackumulerat resultat							8,4
Ianspråktagande av ack resultat intraprenader							
Nya underskott							-0,8
Nya överskott							
Utgående ackumulerat resultat							7,6
Avvikelse inklusive ianspråktagande av ack resultat intraprenader							
Årets avvikelse exkl. intraprenader							-13,9
Årets avvikelse intraprenader							-0,8
Justerad avvikelse							-14,6

Verksamheterna påverkas fortsatt av coronapandemin, dels genom högre sjukfrånvaro, framförallt under årets början, dels med ökad förbrukning av skyddsmaterial. Dessa kostnader har verksamheterna kompenserats för genom statsbidrag fram till och med delår 2 (läs vidare under coronaavsnittet nedan).

Viktigt är dock att notera att verksamheterna även i det dagliga arbetet påverkas genom att anpassa verksamheten så att den är så smittsäker som möjligt samt hela tiden vara aktiva och uppmärksamma på eventuella symptom på sjukdom. Detta har medfört begränsade möjligheter att arbeta med långsiktiga ekonomiska effektiviseringar samt genomföra större kompetensutvecklingsåtgärder. Samtidigt har flera positiva tendenser kring ekonomin och dess relaterade arbetssätt noterats inom nämndens ansvarsområden – framförallt att arbetet med bemanningsekonomi har spridits och utvecklats.

Underskotten inom Funktionsstödsnämnden utgörs framförallt av fyra verksamheter; *personlig assistans* som har en kvarvarande obalans sedan tidigare år; *grupp och servicebostad* som under flera år haft stora effektiviseringsuppdrag och nu signalerar svårigheter i ytterligare åtgärder samt *daglig verksamhet* som haft lågt deltagande till följd av coronapandemin och därmed fått lägre intäkter. Sedan sommaren har *LSS-fritid* verkställt flera ärenden, vilket även påverkat deras kostnadsbild och de prognosticerar därför ett underskott för helåret.

VERKSAMHET	Jämförelse	
	Avvikelse utfall delår 1	Avvikelse utfall delår 2
Politik/Nämnd för funktionsstöd	0,0	0,0
- Planeringsreserv	0,3	0,5
Förvaltningsgemensamt	1,2	↗ 2,8
Personlig assistans	-2,5	-2,6
Grupp- och servicebostad	-0,7	↘ -3,2
BODA	0,8	↗ 1,4
LSS Fritid	-0,1	-0,5
Daglig verksamhet	-3,4	↘ -4,2
Barn- & Ungdomsverksamhet	0,5	0,7
Socialpsykiatri	0,1	↘ -0,2
Budgetavvikelse	-3,9	-5,4
- varav intraprenad	0,1	-0,2
Budgetavvikelse exkl. intraprenad	-3,9	-5,2

Tabellen ovan visar förändringen i den ackumulerade avvikelsen mellan delår 1 och delår 2. Att avvikelsen ökat är förväntat då det finns verksamheter som inte har en ekonomi i balans, vilket medför ett visst underskott varje månad – ju fler av dessa underskott som läggs samman desto högre blir avvikelsen.

VERKSAMHET	Jämförelse	
	Prognos delår 1	Prognos delår 2
Politik/Nämnd för funktionsstöd	0,0	0,0
- Planeringsreserv	0,0	0,5
Förvaltningsgemensamt	1,2 ↗	2,6
Personlig assistans	-7,7 ↗	-5,6
Grupp- och servicebostad	-3,4 ↘	-7,9
BODA	1,1	1,5
LSS Fritid	-0,1 ↘	-1,3
Daglig verksamhet	-4,4 ↗	-3,6
Barn- & Ungdomsverksamhet	0,4	0,0
Socialpsykiatri	0,0 ↘	-0,8
Budgetavvikelse	-13,0 ↘	-14,6
- varav intraprenad	0,0	-0,8
Budgetavvikelse exkl. intraprenad	-13,0	-13,9

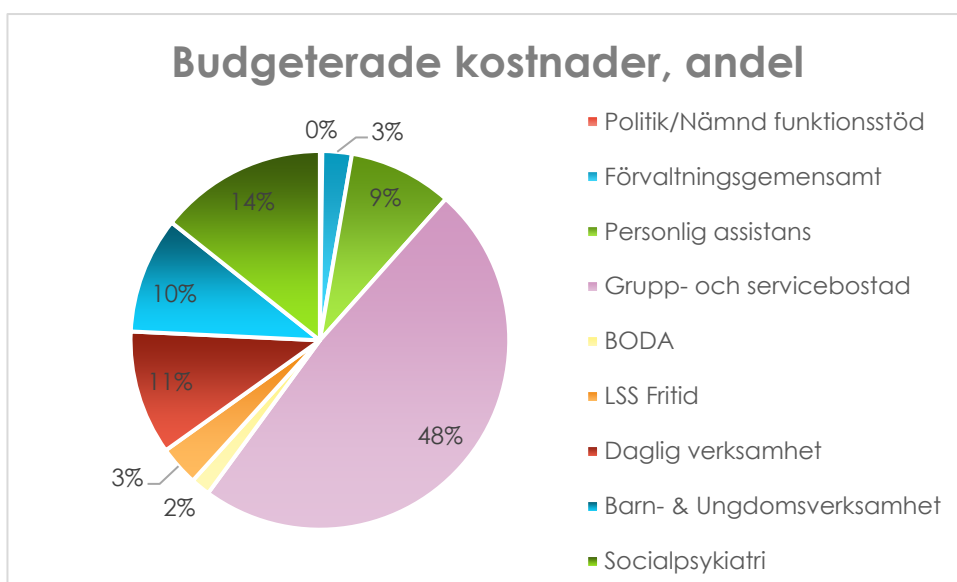
Tabellen ovan visar förändringarna från prognosen i delår 1 till prognosen i delår 2. Notera att en del av förändringen mellan prognoserna består i att intäkterna till följd av coronapandemin var överdimensionerade i prognos 1 till följd av en dubbelregistrering. I övrigt är det mindre förändringar i prognoserna.

5.2 Bakgrund och förutsättningar inför 2021

Nämnden har en budgeterat kostnadsomslutning på 850,5 mnkr för år 2021. Tabellen nedan visar fördelningen mellan verksamheterna. Budgeterade kostnader bedöms som den mest rättvisa metoden för att mäta insatsernas storlek eftersom verksamheterna har olika finansieringsmodeller. Då blir det mest korrekt att mäta omsättningen enbart på kostnader istället för att inkludera intäkterna som skulle påverka verksamheterna väldigt olika.

VERKSAMHET	Budgeterade kostnader, mnkr
Politik/Nämnd för funktionsstöd	1,7
Förvaltningsgemensamt	21,4
Personlig assistans	75,4
Grupp- och servicebostad	412,3
BODA	14,1
LSS Fritid	29,1
Daglig verksamhet	90,3
Barn- & Ungdomsverksamhet	84,5
Socialpsykiatri	121,8
Budgeterade kostnader	850,5
<i>Intäktsfinansierades omsättning</i>	<i>713,8</i>

En grafisk fördelning av kostnaderna mellan verksamheterna visas i diagrammet nedan, som man tydligt ser är grupp- och servicebostad nämndens största verksamhet sett till budgeterade kostnader.

5.3 Effekter av coronapandemin

I nuläget är samtliga verksamheter (exklusive *Kraften*) öppna som vanligt för nämndens servicemottagare, vilket nämndens verksamheter klarat av under i stort sett hela pandemin. Alla servicemottagare och personal har erbjudits vaccin och vaccinerats under våren och under sommaren gäller samma sak även för samhället i stort – vilket givetvis påverkar verksamheterna positivt.

Nämnden har haft högre kostnader för sjuklöner än normalt, framförallt under början av året. Att sjuklöner skulle öka mellan åren är förväntat. Denna ökning på 38 respektive 21 procent på ett respektive två år är dock betydligt högre än vad som ligger inom ramen för vad som skulle kunna förväntas eller anses rimligt utifrån högre lönenivåer och ökat antal anställda. Notera att utfallet både år 2020 och 2021 jämförs med 2019, då 2020 inte är ett lämpligt referensår att jämföra utvecklingen mot. För perioden fram till augusti under 2021 bedöms kostnadsökningen i utbetalda sjuklöner uppgå till drygt 2,1 mnkr jämfört med 2019 (korrigerat före löneutveckling).

Belopp i Tkr	2018	2019	2020	2021	Andel 2020 jämfört med 2019	Andel 2021 jämfört med 2019
Jan	1 180	1 214	1 168	1 779	96%	146%
Feb	1 484	1 487	1 359	1 851	91%	124%
Mar	1 328	1 346	2 099	1 368	156%	102%
Apr	1 074	1 066	2 372	1 399	223%	131%
Maj	865	1 226	1 987	1 455	162%	119%
Jun	861	1 033	1 502	1 212	145%	117%
Jul	776	838	960	837	115%	100%
Aug	827	1 070	1 394	1 297	130%	121%
Summa	8 395	9 280	12 842	11 197	138%	121%

Kostnadsutveckling av sjuklöner exkl. PO-pålägg mellan år 2018 och 2021.

Staten har beslutat att bära merkostnaderna för sjuklöner för samtliga arbetsgivare fram till september i år då statens vaccinationsmål uppnåtts. Den bedömda merkostnaden och därmed kompensationen beräknas genom en framtagen generell formel som är lika för samtliga inkluderade arbetsgivare och beräkningen sker utifrån kommunen som helhet. Enligt denna formel skulle Örebro även ett år utan coronapandemi bedömts ha merkostnader för sjuklöner då kommunens snittvärde ligger över det beräknade värdet. Detta innebär att Funktionsstödsnämnden fått högre kompensation än vi haft merkostnader för. Detta har med andra ord minskat underskottet som utan denna kompensation hade varit högre. Det är dock svårt att beräkna exakt då sjukfrånvaron varierar även under ”normalår” och den ersättning som nämnden tilldelats inte bara beror på nämndens sjukfrånvaro utan även på det kommungemensamma utfallet samt fördelningen av sjukfrånvaron inom kommunen. I nuläget så inkluderas de medel som är utbetalda fram till och med augusti i prognosen, men inte utbetalningar som förväntas i september.

Jan – augusti 2020 – belopp i kronor	Ansökta merkostnader	Ersättning sjuklönekostnad	Summa
Förvaltningsgemensamt	94 759	41 274	136 033
Personlig assistans	119 310	586 273	705 583
Grupp- och servicebostad (Inkl. Boda)	1 383 316	2 804 178	4 187 494
LSS Fritid	36 667	63 251	99 918
Daglig verksamhet	228 600	263 673	492 273
Barn- & Ungdomsverksamhet	148 116	442 944	591 060
Socialpsykiatri	207 984	643 869	851 853
Summa	2 218 752	4 845 461	7 064 213

Tabellen visar de statsbidrag som Funktionsstödsnämnden mottagit fram till delår 2.

Som ses i tabellen ovan har nämnden utöver ersättning för sjuklöner även fått del av kvarvarande medel från föregående års statsbidrag där Örebro kommun ansökt om ersättning för andra merkostnader än för ökade sjuklöner. Denna ersättning har för året uppgått till 2,2 mnkr, de kvarvarande medlen som fanns att fördela ut på central nivå i kommunen är därmed fördelade i sin helhet. Däremot har riktlinjerna om nyttjande av skyddsmaterial stärkts vilket påverkar förbrukningen och därmed även kostnaden.

Det är inte endast förbrukningen och därmed kvantiteterna som köps in som ökat, även priset per vara för skyddsmaterial har ökat kraftigt i jämförelse med kostnadsnivån före pandemin. Före pandemin kostade en skyddshandske 23 öre, nu är priset 1 krona och 25 öre vilket innebär en kostnadsökning på drygt 400 %. För handsprit är kostnadsökningen inte lika dramatisk, men beroende på förpackningsstorlek finns exempel på prisökning på både 8 procent och 21 procent.

Kostnaden för inköp av skyddsmaterial är dock kompenserad till verksamheterna i sin helhet fram till april i år, inte endast för merkostnaden. Då hela det kvarvarande statsbidraget fördelades ut i samband med delår 1 har ingen ytterligare fördelning och kompensation varit möjlig inför delår 2. Den mindre förändring mellan delåren i tabellen avser kompensation för lönekostnaden för personer som varit utlånade för att arbeta i centrala lagret.

Jan - Aug	2020	2021
Skyddsmaterial	1,1 mnkr	2,9 mnkr
Övriga merkostnader	0,3 mnkr	0,4 mnkr

Kostnaden för skyddsmaterial har ökat tydligt mellan åren, detta beror troligen på flera faktorer:

- I början av 2020 var inte pandemin aktuell i vårt närområde.
- Prisbildningen har utvecklats när efterfrågan blivit känd och mer stabil.
- Efterfrågan har ökat till följd av föreskrifter med större nyttjande av skyddsmaterial under perioden januari till augusti 2021 än 2020.

Pandemin har påverkat verksamheterna på flera olika sätt och verksamheterna har fått anpassa sitt inköpsbeteende utifrån de nya förutsättningarna. Detta har inneburit att vissa kostnader har ökat samtidigt som andra blivit lägre eller helt uteblivit. Det som är en positiv trend är att avtalstroheten inom nämndens verksamheter har ökat tydligt mellan åren. Tabellen nedan visar beloppet för vad som är inköpt externt med avtal som grund för respektive verksamhet, vad som är inköpt externt utan avtal samt hur stor andel av de totala inköpen som är utan avtal.

För att förenkla avläsningen i tabellen är förändringarna i avtalstrohet färgkodade. Är förändringen i avtalstrohet positiv mellan åren är den procentuella siffran grön och är förändringen negativ är siffran röd. Hälso- och sjukvårdsenheten övergick till Hemvårdsnämnden vid årsskiftet, därför finns inga inköp där under 2021. Längst ned finns en summering av totala inköp under perioden, samt för 2019 och 2020 även specificerat exkluderat hälso- och sjukvårdsenheten för att förenkla jämförelsen mellan åren.

Belopp i kronor	Januari - augusti 2019			Januari - augusti 2020			Januari - augusti 2021		
	Inköp med avtal	Inköp utan avtal	Procent utan avtal	Inköp med avtal	Inköp utan avtal	Procent utan avtal	Inköp med avtal	Inköp utan avtal	Procent utan avtal
Politik, Ledning och Förvaltningsgemensamt	2 284 099	609 530	43%	1 092 024	618 902	39%	1 535 077	647 515	58%
Hälso- och sjukvårdsenheten (HSE)	2 492 703	53 688	2%	1 370 789	72 138	5%			
Personlig assistans	184 445	78 793	30%	182 225	32 208	15%	226 117	21 248	9%
Grupp- och servicebostad (inkl. Boda)	2 246 216	878 608	28%	2 517 445	809 347	24%	4 177 787	728 522	15%
LSS-fritid	44 725	6 698	13%	54 946	229	0%	49 037	4 625	9%
Daglig verksamhet	2 371 072	864 883	27%	2 759 064	326 058	11%	3 011 059	202 332	6%
Barn- & Ungdomsverksamhet	667 362	1 479 190	69%	1 834 624	422 768	19%	2 133 531	160 648	7%
Socialpsykiatri	2 083 287	845 480	29%	1 395 836	686 802	33%	2 171 042	903 342	29%
Totaler	12 373 909	4 816 870	28%	11 206 952	2 968 451	21%	13 303 649	2 668 231	16%
Totalt inköpt per år	17 190 780	(Exkl. HSE 14 644 389)		14 175 403	(Exkl. HSE 12 732 476)		15 971 880		

Stora förändringar i inköp mellan åren:

- Cirkulationstvätt infördes under våren 2020 vilket ökat kostnaden med 1,7 mnkr från 2019 och 1 mnkr från 2020
- Kostnaden för utbildningar och konferenser är både 2020 och 2021 ca 1 mnkr lägre än 2019
- Kostnaden för habiliteringsersättningen (120 tkr) är från 2021 flyttad till Programnämnd social välfärd
- Inköp av teknisk utrustning för anpassning till ökat digital utförande
- Skyddsmaterial och basal hygienutrustning, kostnad och förbrukning har ökat men köpts genom intern mellanhand, vilket medför att det till stor del är exkluderat i tabellen ovan. Se även ovan.

Tabellen nedan är gemensam inom Programområde social välfärd, och är en förenklad tabell om prognostiserade effekter av corona, såväl positiva som negativa. Då Funktionsstödsnämnden inte inkluderat kommande statsbidrag i prognosen så är det prognostiserade värdet i flera delar lika med det utfall som presenteras i ovanstående tabell. Så som skrivet på flera ställen är det en stor svårighet att bedöma de ekonomiska effekterna av coronapandemin, detta eftersom den största anpassningen sker i våra verksamheter, integrerat i det dagliga arbetet. Verksamheterna har, trots att det varit tufft, lojalt under det dryga året arbetat för servicemottagarnas bästa enligt parollen – vi ställer inte in, vi ställer om!

Effekter av coronapandemin, belopp i miljoner kronor	Prognos helårseffekt	varav strukturell påverkan
Ersättning av merkostnader för covid-19 från Socialstyrelsen	2,2 mnkr	
Merkostnader skyddsmaterial från centrala lagret	-2,9 mnkr	
Övriga merkostnader	-0,4 mnkr	
Merkostnader för sjuklöner	-2,1 mnkr	
Ersättning för merkostnader i sjuklöner	4,8 mnkr	
Lägre ersättning till daglig verksamhet	-5,2 mnkr	-5,2 mnkr

5.4 Effektivisering

"Samtliga nämnder som prognostiserar negativ budgetavvikelse för år 2021 ska vidta åtgärder för att säkra en långsiktig hållbar ekonomi. Hänsyn ska dock tas till årets ekonomiska effekter av den pågående pandemin. Vidtagna åtgärder ska redovisas till Kommunstyrelsen i samband med delårsrapport med prognos 2."

Nämnden har fått ett flertal effektiviseringsuppdrag att hantera under året, varav majoriteten är riktade mot de intäktsfinansierade verksamheterna. Utöver dessa effektiviseringskrav så går flera verksamheter in i året med kvarvarande ej hanterade uppdrag från föregående år. Årets tillkommande effektiviseringskrav om totalt 13,4 mnkr redovisas per verksamhet i tabellerna nedan.

Detta avsnitt bör även läsas tillsammans med Bilaga 1 samt redovisningen för respektive verksamhet.

Grupp- och servicebostad	
Effektiviseringsuppdrag	
Riktat effektiviseringsuppdrag - procent	1,78 %
Riktat effektiviseringsuppdrag - kronor	7,1 mnkr

Daglig verksamhet + Boda	
Effektiviseringsuppdrag	
Riktat effektiviseringsuppdrag - procent	1,37 %
Riktat effektiviseringsuppdrag – DV kronor	1,2 mnkr
Riktat effektiviseringsuppdrag – Boda kronor	0,2 mnkr

Socialpsykiatri	
Effektiviseringsuppdrag	
Riktat effektiviseringsuppdrag - procent	3,5 %
Riktat effektiviseringsuppdrag	4,2 mnkr

Ramfinansierad verksamhet	
Effektiviseringsuppdrag	
Barn- och ungdomsverksamheten	0,3 mnkr
Förvaltningsgemensamt	0,4 mnkr

Samtliga verksamheter arbetar för att nå en ekonomi i balans, men de har olika förutsättningar för att nå målet. Verksamheterna har även tidigare år haft olika stora effektiviseringsuppdrag vilket gör att vissa har svårare att hitta ytterligare åtgärder för att nå kostnadsänkningar utan att detta ger betydande påverkan på kvalitén och upplevelsen för servicemottagaren.

5.5 Intäkts- och kostnadsutveckling

Den största förändringen från föregående år är att Hälso- och sjukvårdsenheten har flyttats till Hemvårdsnämnden. Detta förklarar en budgetminskning mellan åren på drygt 25,5 mnkr. I övrigt har verksamheten fått ett ökat budgetanslag för att tillhandahålla ytterligare en barnbostadsplats samt effektiviseringsuppdrag (läs mer under rubriken effektiviseringar ovan).

Budgetförändringen avseende lokalhyror beror på en korrigerings där budgeten 2021 uppdaterats till att flera hyror är flyttade till Programnämnd social välfärd.

Kontogrupp	2020 Bokslut	2020 Budget	2020 Ack utf augusti	2020 Förbr%	2021 Budget	2021 Ack utf augusti	2021 Förbr%	Prognos Helår (Aug)	Prognos avvikelse
Intäkter	716,8	697,1	465,4	67%	720,4	477,5	66%	726,4	5,9
Personalkostnader	-781,8	-761,0	-512,6	67%	-755,8	-510,6	68%	-781,2	-25,3
Lokalhyror	-22,1	-23,0	-14,5	63%	-21,6	-14,1	65%	-21,6	0,0
Övriga kostnader	-58,4	-63,8	-35,1	55%	-73,1	-42,1	58%	-68,3	4,8
Summa	-145,4	-150,7	-96,8	64%	-130,1	-89,4	69%	-144,7	-14,6

En förändring i utfallet mellan år är att statsbidrag till följd av corona utbetalts redan i samband med delår 1 under 2021 vilket inte var fallet år 2020. Det har även utökats platser på grupp- och servicebostad, vilket medför ökade intäkter för denna verksamhet – samtidigt som deltagandet på daglig verksamhet varit lägre och därmed deras intäkter.

Det finns ett resonemang kring övriga kostnader och dess utveckling under rubriken 5.3 coroneffekter ovan.

5.6 Verksamheternas delårsresultat och prognos

Politik och nämnd

Politik och nämnd avser nämndens egen verksamhet samt dess planeringsreserv. Verksamheten finansieras dels genom att en del av rambudgeten avsatts för detta ändamål.

Verksamhetens utfall har fram till augusti i stort infallit i enlighet med budget och det överskott om 0,5 mnkr som finns avser nämndens planeringsreserv som fram till augusti endast haft kostnader för tidigare års investering i parcyklar till nämndens servicemottagare. Prognosen är lagd utifrån att planeringsreserven kommer nyttjas i viss utsträckning under året, med en prognos på tillkommande kostnader om 250 tkr under hösten. Detta innebär att den föreslagna satsningen om 150 tkr för att delfinansiera en digital julfest och *funkismello* är inkluderad, samt ytterligare en eventuellt tillkommande satsning om 100 tkr.

	Ack Augusti Utfall	Ack Augusti Budget	Ack Augusti Avv Budg- Utfall	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	-0,6	-0,6	0,0	-0,8	-0,8	0,0
Lokalhyror	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga kostnader	-0,1	-0,6	0,5	-0,4	-0,9	0,5
Summa	-0,7	-1,2	0,5	-1,2	-1,7	0,5

Tabellen visar utfallet, budget och prognos.

Förvaltningsgemensamt

Förvaltningsgemensamt avser de verksamhetsövergripande organisatoriska delarna så som utveckling, ledning, gemensamma stödresurser och gemensamma satsningar och kostnader inom nämndens ansvarsområde. Verksamheten finansieras dels genom att en del av rambudgeten avsatts för detta ändamål, dels genom att intäktsfinansierade verksamheter ger en del av sin intäkt till den förvaltningsgemensamma verksamheten.

Förvaltningsgemensamt avviker fram till augusti positivt från budget med 2,9 mnkr. Detta beror främst på ett ekonomiskt utrymme reserverat för satsningar inte nyttjats i enlighet med budget under året. Inför delår 2 har verksamheten sett över såväl ekonomiskt som tidsmässigt utrymmet för satsningar under hösten. Utifrån denna genomlysning har konstaterats att delar av förvaltningens satsningsutrymme inte kommer att nyttjas under året vilket förändrar tidigare prognosen till ett större överskott. Detta prognosticerade överskott bidrar till att mildra nämndens gemensamma underskott.

Såväl utfall som prognosen tar även hänsyn till att kostnader har minskats för konferenser och mässdeltagande samt relaterade kostnader för hotell och logi, resor samt andra utbildningstillfällen i fysisk form då bedömningen i nuläget är att även hösten 2021 kommer att bli restriktiv till följd av pandemin.

Att överskottet trots detta bedöms minska under hösten beror på flera tidigare beslut. Dels har förvaltningen anställt en delprojektledare för nodprojektet som är ett kommungemensamt projekt där man ser över nyttjandet av administrativa lokaler i syfte att nå ett mer kostnadseffektivt lokalnyttjande. Det finns även medel avsatta för utveckling av det kvalitetsledningssystem som nyttjas inom förvaltningen.

	Ack Augusti Utfall	Ack Augusti Budget	Ack Augusti Avv Budg- Utfall	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	7,0	6,6	0,4	10,1	9,9	0,2
Personalkostnader	-5,7	-5,5	-0,2	-8,9	-8,6	-0,3
Lokalhyror	-0,3	-0,4	0,1	-0,6	-0,6	0,0
Övriga kostnader	-5,5	-8,1	2,6	-9,3	-12,1	2,8
Summa	-4,5	-7,4	2,9	-8,7	-11,5	2,7

Tabellen visar utfallet, budget och prognos.

Personlig assistans

Personlig assistans är en konkurrensutsatt och intäktsfinansierad verksamhet som får ersättning för utförda timmar inom ramen för beviljade timmar. Verksamheten får sin ersättning antingen genom en kommunintern resursfördelningsmodell eller genom intäkter från Försäkringskassan, beroende på vem som beslutat om insatsen.

Personlig assistans hade ett prognostiserat underskott vid budgetläggning på 7,9 mnkr, vilket hanterats administrativt i samband med budgetläggningen då verksamheten behöver redovisa en budget i balans. Detta innebär att prognosen om ett underskott på 5,6 mnkr i delår 2 är i bättre än den förväntan som fanns i samband med budgetläggningen samt prognosen i delår 1.

	Ack Augusti Utfall	Ack Augusti Budget	Ack Augusti Avv Budg- Utfall	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	51,0	50,2	0,7	75,6	75,4	0,2
Personalkostnader	-47,3	-42,9	-4,3	-68,8	-62,1	-6,7
Lokalhyror	-0,2	-0,2	0,1	-0,3	-0,3	0,0
Övriga kostnader	-7,7	-8,6	0,9	-12,1	-12,9	0,8
Summa	-4,1	-1,5	-2,6	-5,6	0,0	-5,6

Tabellen visar utfallet, budget och prognos.

Den negativa avvikelsen mot budget fram till augusti uppgår till 2,6 mnkr och beror bland annat på strukturer i ersättning och verksamhetens förutsättningar i kombination med ogynnsamma omständigheter och komplexitet i ärenden som verksamheten haft svårt att påverka. Utifrån flera ärendens komplexa art har det varit svårt för verksamheten att rekrytera personal med rätt kompetens vilket inneburit att vissa ärenden bemannats till större andel timvikarier under våren förhoppningen är att ändra denna trend då verksamheten nu lyckats rekrytera personal.

Verksamheten arbetar löpande med att hålla nere kostnaderna, men detta kan inte ske på bekostnad av stödet till servicemottagaren eller de anställdas arbetsmiljö.

Det finns strukturer som påverkar verksamhetens ekonomi och dess möjlighet att påverka denna, dessa delas i stor utsträckning med andra kommunala utförare. De består bland annat av att kommunen anställer personliga assistenter på två olika anställningsformer som medför olika förutsättningar. Att personliga assistenter är anställda på AB-avtal (vilket är den ordinarie anställningsformen om inte annat särskilt

avtalas) innebär att de omfattas av de avtalade villkor som gäller omvårdnadspersonal med bland annat lägre arbetstidsmätt, att heltidsanställning inte innebär 40 arbetade timmar per vecka. Dessa anställningar är tillsvidare eller vikariat på viss tid, det finns ingen koppling till en viss servicemottagare i anställningen. För personliga assistenter finns en annan anställningsform PAN-anställning. Där är anställningen direkt kopplad till stödet hos en enskild servicemottagare och avslutas ärendet så avslutas anställningen. Anställningen löper tillsvidare, men är utifrån en timlön och inte en månadslön. Detta innebär att heltidsmättet för denna anställningsform är 40 timmar per vecka. Avslutas ett ärende avslutas anställningen med en månads uppsägningstid.

Verksamheten bekostar sina egna sjuklöner och vikarier vid sjukfrånvaro (externa utförare av personlig assistans kan ansöka om att få dessa kostnader ersatta). Verksamhetens kollektivavtal gör att verksamheten betalar halva timlönen till medarbetare vid sovande jour och verksamheten får endast ersättning med 1 fjärdedel av timersättningen i intäkt vid utförandet.

Örebro kommun har ett övergripande ansvar för våra kommunmedborgare, vilket innebär att verksamheten inte kan tacka nej till att utföra insatser åt en servicemottagare som önskar Örebro kommun som utförare av sin personliga assistans.

Personlig assistans arbetar precis som övriga verksamheter inom nämndens ansvarsområde utifrån principen med heltid som norm. Detta innebär att alla som erbjuds en anställning erbjuds en heltidsanställning. Verksamhetens behov är inte alltid heltid i det enskilda ärendet, vilket innebär att personalen blir tillgänglig på ”resurspass”. Resurspass innebär att det finns personal tillgänglig att boka in exempelvis vid sjukfrånvaro. Detta bidrar till att minska behovet av timvikarier och syftar även till att stärka kvalitén utifrån nyttjande av rutinerad personal.

Verksamheten arbetar även med att utveckla och kvalitetssäkra intäktskedjan, från utförande till utbetalning från Försäkringskassan eller Programnämnd social välfärd. Verksamheten upplever utifrån dessa förnyade arbetssätt en stärkt kompetens inom området, vilket minskar risken för felaktig hantering vilket riskerar att leda till uteblivna intäkter.

Det har initierats en utredning från Programnämnd social välfärd avseende personlig assistans, där tjänstemän med driftsnämndens perspektiv kommer att vara involverade. Arbetet inom denna utredning har ännu inte startas upp.

Grupp- och servicebostad

Grupp- och servicebostad (GoS) får sina intäkter genom en resursfördelningsmodell där varje belagt dygn ersätts. Ersättningsnivån varierar beroende på den boende servicemottagarens nivåbedömning av stödbehov. Verksamheten utför en mindre del insatser som beslutats enligt socialtjänstlagen och dessa insatser ersätts genom en rambudget på 4,7 mnkr. Grupp- och servicebostad är nämndens största verksamhet sett till budgeterade kostnader.

Inför år 2021 har verksamheten stora effektiviseringsuppdrag och ser svårigheter att nå en ekonomi i balans fullt ut på helår, men arbetar fortsatt med åtgärder främst inom ramen för bemanningsekonomi som tidigare gett positiva effekter för verksamheten.

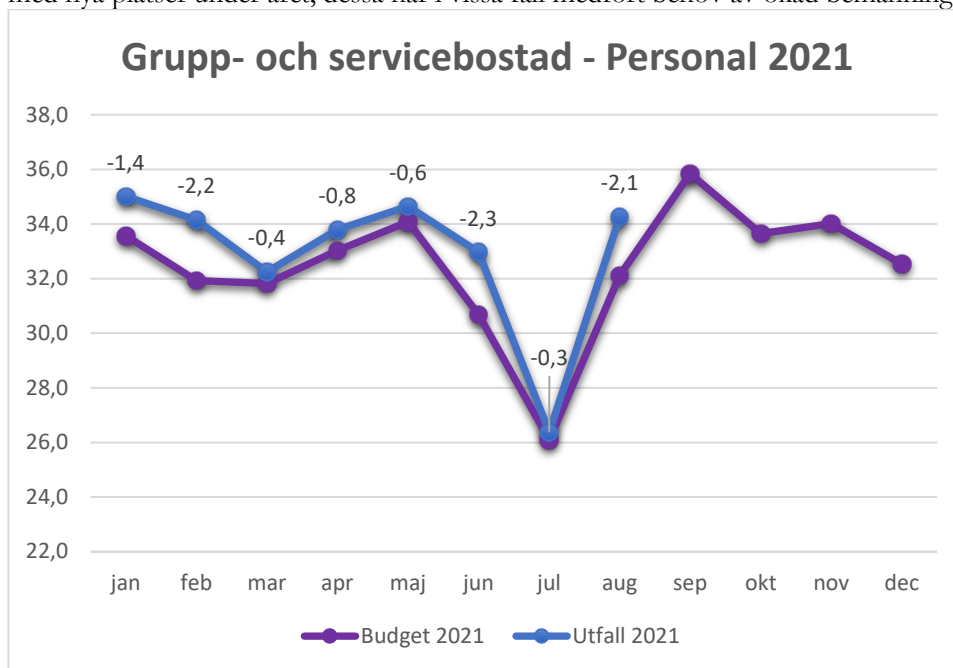
Grupp- och servicebostad har inför 2021 fått effektiviseringsuppdrag på 1,78 % av sin ersättning, vilket motsvarar ungefär 7,1 mnkr. Utöver detta har verksamheten en ohanterad obalans från föregående år – trots att verksamheten 2020 redovisade en positiv avvikelse mot budget. Detta förklaras av en betydande inverkan av statsbidrag för

covid-19 där verksamheten fick högre ersättande intäkter än de haft merkostnader för. Verksamheten hade under föregående år även begränsade möjligheter att arbeta strukturerat med långsiktiga effektiviseringsåtgärder och strukturella förändringar i kostnadsdämpande syfte. Obalansen vid budgetläggning uppgick till 14,6 mnkr vilket innebär att prognosen om en obalans på 7,9 mnkr är en tydlig positiv utveckling och ett bevis på allt arbete som sker och bidrar till en positiv utveckling.

	Ack Augusti Utfall	Ack Augusti Budget	Ack Augusti Avv Budg- Utfall	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	276,0	270,8	5,2	413,8	407,6	6,1
Personalkostnader	-263,4	-253,3	-10,1	-404,5	-389,4	-15,1
Lokalhyror	-0,9	-1,0	0,1	-1,5	-1,5	0,0
Övriga kostnader	-12,7	-14,3	1,6	-20,3	-21,4	1,1
Summa	-1,0	2,2	-3,2	-12,6	-4,7	-7,9

Verksamheten har personalkostnader som ligger över budget: Detta beror på att verksamheten inte ser möjligheten att ytterligare reducera bemanningen utan att detta påverkar stödet till servicemottagarna negativt. Under våren har flera verksamheter haft behov av att tillfälligt stärka bemanningen på boendet. Detta dels för att hantera och förebygga smittspridning av corona, dels har vissa servicemottagare haft en nedgång i sina förmågor och därmed haft ökat behov av stöd. Verksamheten har haft ökade kostnader för rekrytering och inskolning under sommaren då rekryteringsläget varit mer utmanande än tidigare år till följd av högre konkurrens om arbetskraften då nya arbetsgivare etablerats i verksamhetens geografiska närhet.

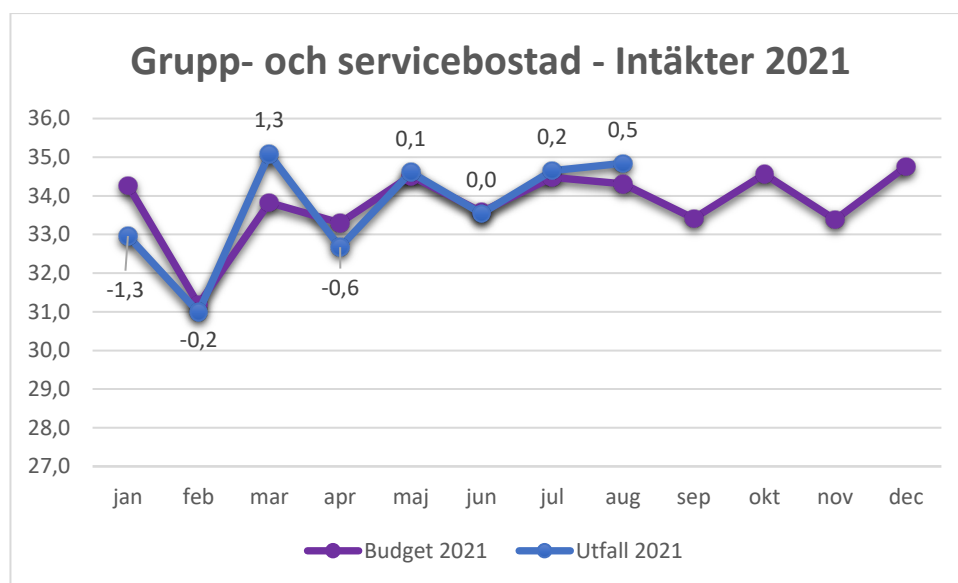
I de fall när servicemottagarnas behov bedömts öka långsiktigt har detta lyfts till handläggarna inom myndighetsverksamheten för en omprövning av stödbehovsnivån och därmed nivån på ersättningen till verksamheten. Verksamheten har även utökats med nya platser under året, dessa har i vissa fall medfört behov av ökad bemanning.

Grafen ovan illustrerar utfallet mot budget för personalkostnader inom grupp- och servicebostad. Siffrorna som visas är månadens avvikelse mellan budget och utfall i miljoner kronor.

I prognosen inkluderas effekterna av öppnandet av en ny gruppboende som kommer att ske under hösten. Då servicemottagarna på nya boenden oftast inte är kända i verksamheten får verksamheten en schablonersättning de första månaderna (en månad före start och de tre första aktiva månaderna), istället för ersättning utifrån servicemottagarens bedömda stödbehovsnivå. Kostnaden bedöms för det nya boendet vara högre än schablonersättningen som utgår från den genomsnittliga stödbehovsnivån, vilket bidrar med ett underskott om 0,8 mnkr som funnits med i prognoserna sedan budgeten lades.

Verksamhetens intäkter har varierat under årets inledande månader vilket främst härleds till den administrativa hanteringen av dessa. Som ses på trendbilden nedan ser detta ut att ha stabiliserat sig sedan maj månad.

Grafen ovan illustrerar utfallet mot budget för intäkter enligt resursfördelningsmodellen inom grupp- och servicebostad. Siffrorna som visas är månadens avvikelse mellan budget och utfall i miljoner kronor.

Utöver intäkterna enligt resursfördelningsmodellen har verksamheten under året haft intäkter till följd av covid-19, dessa uppgår till 4,2 mnkr (läs gärna mer under coronaavsnittet).

Boda

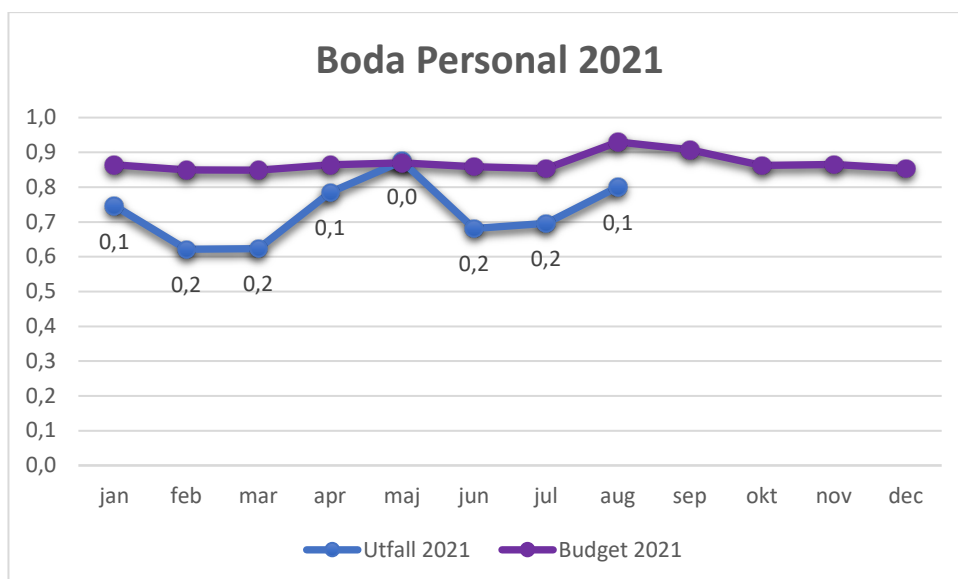
Boda är daglig verksamhet i gruppboendet och ersätts genom samma resursfördelningsmodell som daglig verksamhet. Detta innebär att verksamheten får ersättning för deltagarens planerade närvaro, hel- eller halv dag, utifrån deltagarens stödbehovsmätning. Verksamheten pågår de flesta dagar året runt, men ersättning ges till verksamheten för vardagar. Boda är nämndens minsta verksamhet sett till budgeterade kostnader.

Eftersom samma personal arbetar såväl i Boda som i grupp- och servicebostad samt att verksamheten bedrivs i samma lokaler är det ibland svårt att löpande särskilja vilka kostnader som avser Boda respektive grupp- och servicebostad. Därför görs en kontroll av detta inför respektive delår samt årsbokslut för att redovisningen ska bli så korrekt som möjligt.

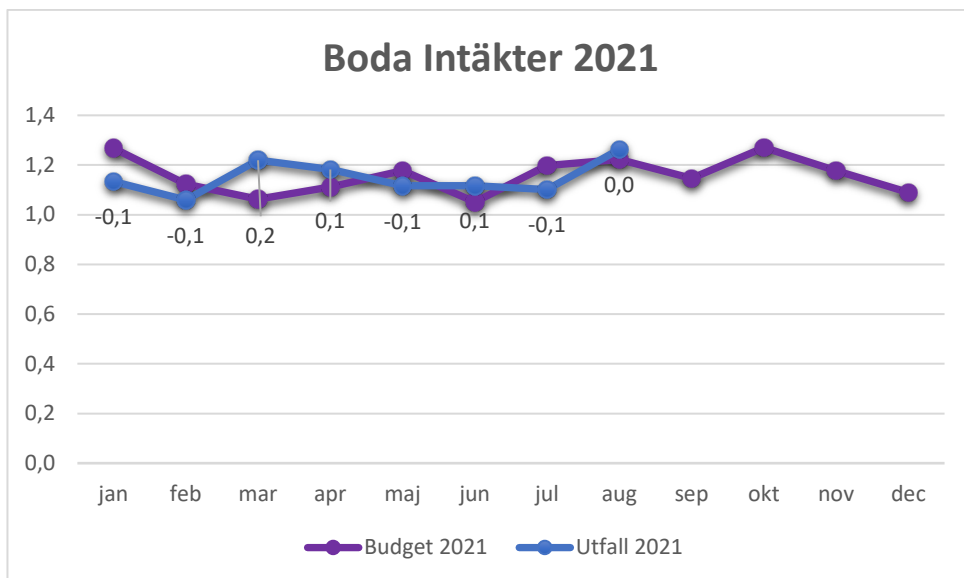
	Ack Augusti Utfall	Ack Augusti Budget	Ack Augusti Avv Budg- Utfall	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	9,4	9,4	0,0	14,2	14,2	0,0
Personalkostnader	-5,8	-6,9	1,1	-9,0	-10,4	1,4
Lokalhyror	-0,1	-0,2	0,0	-0,3	-0,3	0,0
Övriga kostnader	-2,1	-2,3	0,2	-3,4	-3,4	0,0
Summa	1,3	0,0	1,4	1,5	0,0	1,5

Tabellen visar utfallet, budget och prognos.

Verksamheten redovisar ett överskott mot budget som främst består av lägre personalkostnader än vad budgeten ger utrymme för. Prognosen är lagt med viss försiktighet att detta överskott kommer att fortsätta öka under året. Det finns en möjlighet att överskottet blir ytterligare högre än prognostiserat.

Grafen ovan illustrerar utfallet mot budget för personalkostnader inom BODA-verksamheterna. Siffrorna som visas är månadens avvikelse mellan budget och utfall i miljoner kronor.

Grafen ovan illustrerar utfallet mot budget för intäkter enligt resursfördelningsmodellen inom bodeverksamheterna. Siffrorna som visas är månadens avvikelse mellan budget och utfall i miljoner kronor.

Intäkterna inom Boda ligger stabilt och varierar ca 100 tkr upp och ned i avvikelse mot budget mellan respektive månad.

LSS-fritid

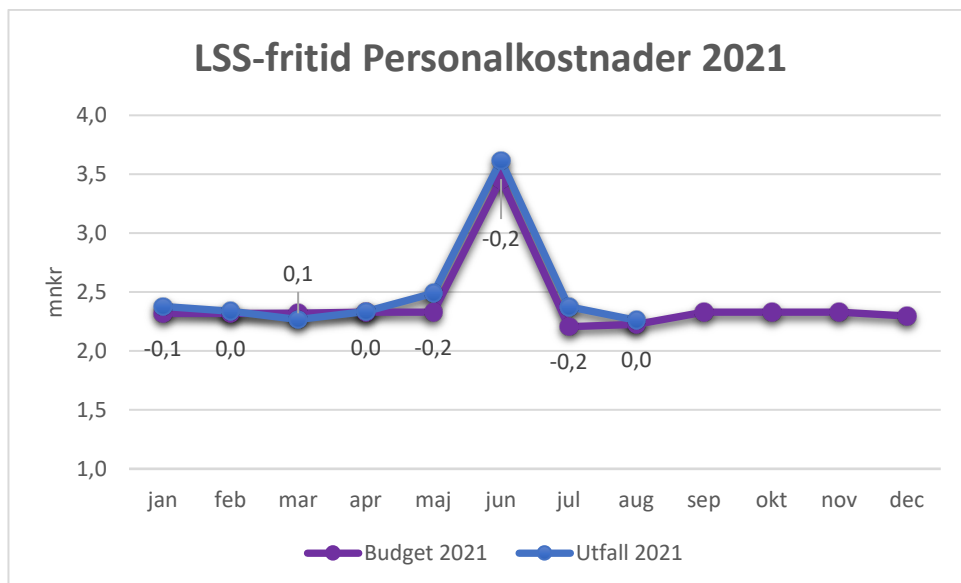
LSS-fritid är en ramfinansierad verksamhet som förser och administrerar ersättning till arvoderade uppdragstagare inom insatser så som kontaktperson LSS (Lagen om stöd och service), kontaktfamilj och kontaktperson SoL (Socialtjänstlagen). Verksamheten har även PAN-anställda som utför insatserna ledsagning och avlösning.

	Ack Augusti Utfall	Ack Augusti Budget	Ack Augusti Avv Budg- Utfall	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	0,1	0,1	0,0	0,4	0,2	0,2
Personalkostnader	-20,1	-19,5	-0,6	-30,3	-28,8	-1,5
Lokalhyror	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Övriga kostnader	-0,1	-0,1	0,0	-0,2	-0,2	0,0
Summa	-20,1	-19,5	-0,5	-30,2	-28,9	-1,3

Tabellen visar utfallet, budget och prognos.

LSS-fritid redovisar ett underskott mot periodiserad budget om 0,5 mnkr i augusti. Det är flera insatser som överskrider kostnaderna i den periodiserade budgeten – det är med andra ord inte en enskild insats som skapat obalansen.

Kostnaderna för verksamheten har ökat under sommaren då inflödet av ärenden inte gått ned som brukligt under denna period samt att administrationen blivit fullt bemannad och fler ärenden därmed kunnat besättas med uppdragstagare. Det finns i dagsläget även beslut där man inväntar en matchning mellan servicemottagare och uppdragstagare, vilket innebär att kostnaden dels förväntas vara kvar på den nya högre nivån, dels utökas med utförande av fler ärenden under hösten.

Grafen ovan illustrerar utfallet mot budget för personalkostnader inom LSS-fritid. Siffrorna som visas är månadens avvikelse mellan budget och utfall i miljoner kronor.

Då beslut om insats fattas av Örebro kommuns myndighetsorganisation har LSS-fritid svårt att självständigt påverka sina kostnader. Detta då deras uppdrag grundar sig på att tillsätta uppdragstagare samt betala ut ersättning utifrån fattade beslut. Fortsatt utredning och en dialog om framtida finansiering av LSS-fritid behöver initieras utifrån dessa begränsningar i ett påverka kostnadsmassan.

Under tiden med corona påverkas även möjligheterna till att utföra vissa av uppdragen, exempelvis som kontaktperson vilket ofta är en insats för att bryta social isolering. Verksamheten uppmuntrar till alternativa utföranden istället för att ses fysiskt enligt parollen – vi ställer inte in, vi ställer om! Dock är det inte alla servicemottagare som önskar denna variant av stöd utan visst utförande ställs in. För att behålla dessa uppdragstagare även i framtiden har verksamheten valt att fortsatt betala ut arvode till dessa. Detta innebär att det för LSS-fritid inte fått en positiv ekonomisk effekt av förändrat utförande enligt covid-19 som flera av de andra ramfinansierade verksamheterna fått.

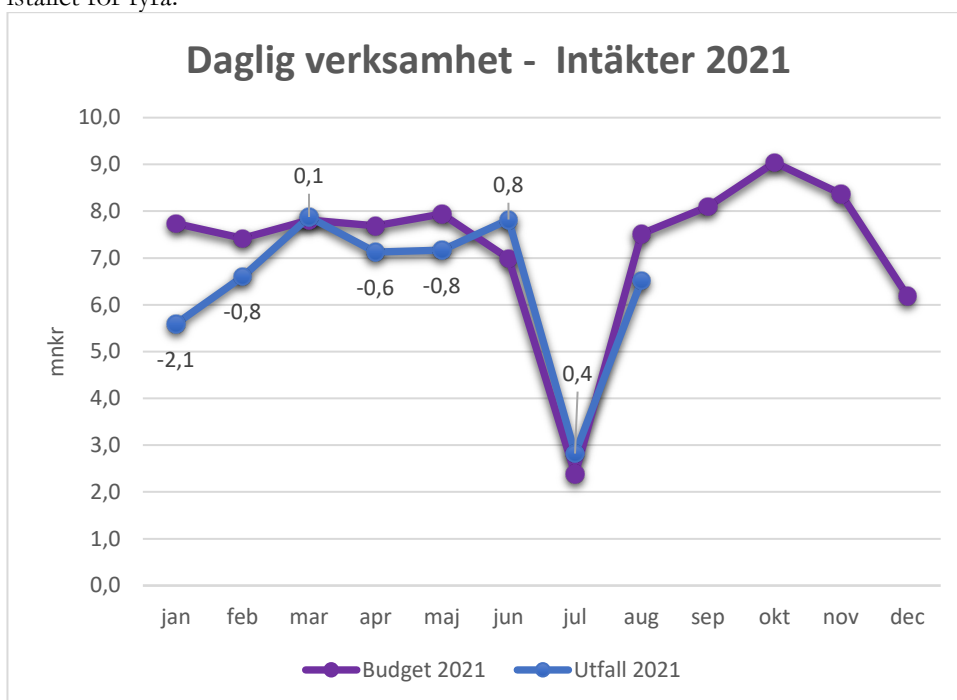
Daglig verksamhet

Daglig verksamhet (DV) är en intäktsfinansierad verksamhet som får sin ersättning utifrån planerad närvaro för deltagarna, antingen heldag eller halvdag. Ersättningsnivån varierar utifrån servicemottagarens nivåbedömning. Karensavdrag sker om servicemottagaren är frånvarande från planerad närvaro ihållande under 10 dagar.

	Ack Augusti Utfall	Ack Augusti Budget	Ack Augusti Avv Budg- Utfall	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	53,9	57,5	-3,7	87,7	90,3	-2,6
Personalkostnader	-44,1	-42,9	-1,1	-68,8	-67,7	-1,1
Lokalhyror	-8,6	-8,6	0,1	-13,1	-12,9	-0,1
Övriga kostnader	-5,9	-6,4	0,5	-9,4	-9,6	0,2
Summa	-4,7	-0,5	-4,2	-3,6	0,0	-3,6

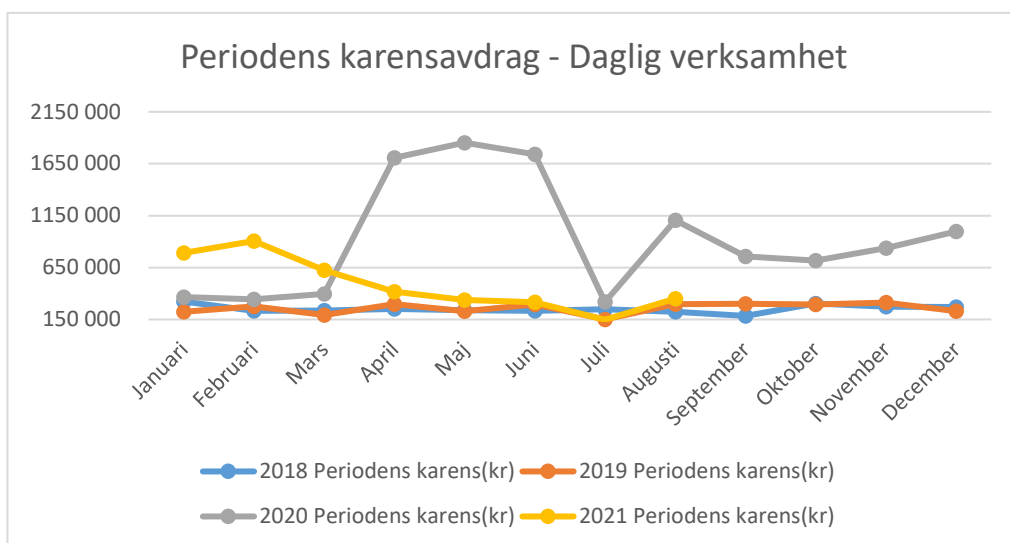
Tabellen visar utfallet, budget och prognos.

Daglig verksamhet redovisar en negativ avvikelse mot periodiserad budget med 4,2 mnkr i delår 2. Detta beror främst på att intäkterna kraftigt minskat till följd av lägre närvaro till följd av covid-19. Intäkterna har varierat under året, vilket kan ses som en spegling av utvecklingen i pandemin och den upplevda säkerheten i samhället. Mycket tyder sedan sommaren på att deltagarna åter känner sig trygga med att komma till verksamheten. Att intäkterna åter är lägre än budgeten i augusti beror på flera faktorer. Dels har fördelningen av budgeten inte tagit hänsyn till att det är fler helger än vanligt i augusti – vilket ger färre vardagar som verksamheten har möjlighet att få intäkter för. Dels har flera servicemottagare tagit längre semester från verksamheten i år än vanligt, fem veckor istället för fyra.

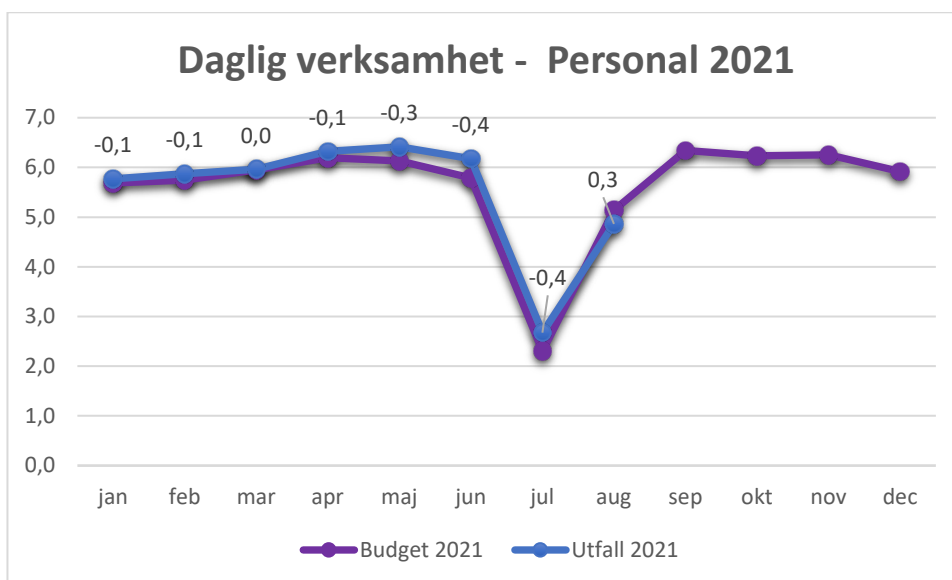
Grafen ovan visar intäkterna enligt resursfördelningsmodellen i år i jämförelse med budget. Siffrorna som visas är månadens avvikelse mellan budget och utfall i miljoner kronor.

Det karensavdrag som gjorts för individer med planerad närvaro men som varit borta mer än 10 arbetsdagar i sträck, har varierat under året men sedan maj varit på normala nivåer. Detta stärker indikation på att verksamhetens deltagare åter kommit till verksamheten.

Personalkostnaderna ligger över budget med ett underskott om 1,1 mnkr. Att kostnaderna kvarstår över budget trots lägre deltagande beror på att det inte är genomförbart eller önskvärt att kortsiktigt ställa om bemanningen utifrån det lägre deltagandet som bedöms vara kortsiktigt till följd av covid-19.

Verksamheten har under våren haft dubbelbemanning av arbetsmiljöskäl inne i flera verksamheter vilket bidragit till att kostnaden ligger över den budgeterade nivån. Prognosen för hösten är att kostnaden ska hålla sig inom ramen för den budgeterade nivån utifrån att behovet av dubbelbemanning på grund av arbetsmiljöskäl upphört samt att två tjänster kunnat reducerats under sommaren.

Grafen ovan visar utfallet för personalkostnaderna i år i jämförelse med budget. Siffrorna som visas är månadens avvikelse mellan budget och utfall i miljoner kronor.

Barn- och ungdomsverksamheten

Barn- och ungdomsverksamheten (BUV) är en ramfinansierad verksamhet, vilket innebär att de vid årets början fått en budget att nyttja under året.

Verksamheten redovisar ett överskott om 0,7 mnkr i samband med delår 2. Detta förklaras dels av att verksamheten haft intäkter som inte varit budgeterade under samma period, dels ett statsbidrag för att arbeta mot psykisk ohälsa och dels ersättning för merkostnader avseende sjuklöner och corona. Det finns även ett överskott inom övriga kostnader. Detta beräknas dock användas upp och vändas till ett underskott vid årets slut.

Prognosen i delår 1 utgick från antagandet att en plats på barnbostad skulle fortsätta vara vakant. Detta ändrades relativt snabbt och redan i slutet av våren var återigen samtliga platser på barnbostad belagda vilket förklarar en stor del av förändringen i prognosen mellan delår 1 och delår 2. Verksamheten har även sett behov av att stärka verksamheten med utökning av två nya roller. Detta avser en enhetschef för det boende som delas med Socialnämnden, *Athena*, samt en administrativ samordnare som bland annat kommer avlasta verksamhetens chefer med administration.

	Ack Augusti Utfall	Ack Augusti Budget	Ack Augusti Avv Budg- Utfall	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	1,6	0,8	0,8	1,9	1,2	0,7
Personalkostnader	-49,0	-48,8	-0,2	-75,1	-74,5	-0,6
Lokalhyror	-3,5	-3,5	0,0	-5,2	-5,3	0,1
Övriga kostnader	-3,0	-3,2	0,1	-5,0	-4,8	-0,3
Summa	-54,0	-54,8	0,7	-83,4	-83,4	0,0

Tabellen visar utfallet, budget och prognos.

Verksamheten arbetar mycket med utveckling av såväl sin verksamhet som sin ekonomistyrning. Detta innebär att uppföljningen inom verksamheten i större utsträckning utgår från de tre olika verksamhetsdelarna; barnbostad, korttidsbostad och fritidsverksamheten. Arbetet skapar bättre strukturer och förutsättningar för bättre uppföljning.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatri har från januari 2020 övergått till att vara en intäktsfinansierad verksamhet från att tidigare varit ramfinansierad. Det saknas ännu en färdig resursfördelningsmodell för verksamheten, varför ersättning från programnämnden betalas ut månadsvis utifrån tidigare års procentuella förbrukning till dess en modell för intäktsfinansiering finns på plats. Den nya intäktsmodellen kommer att vara gällande från första oktober i höst.

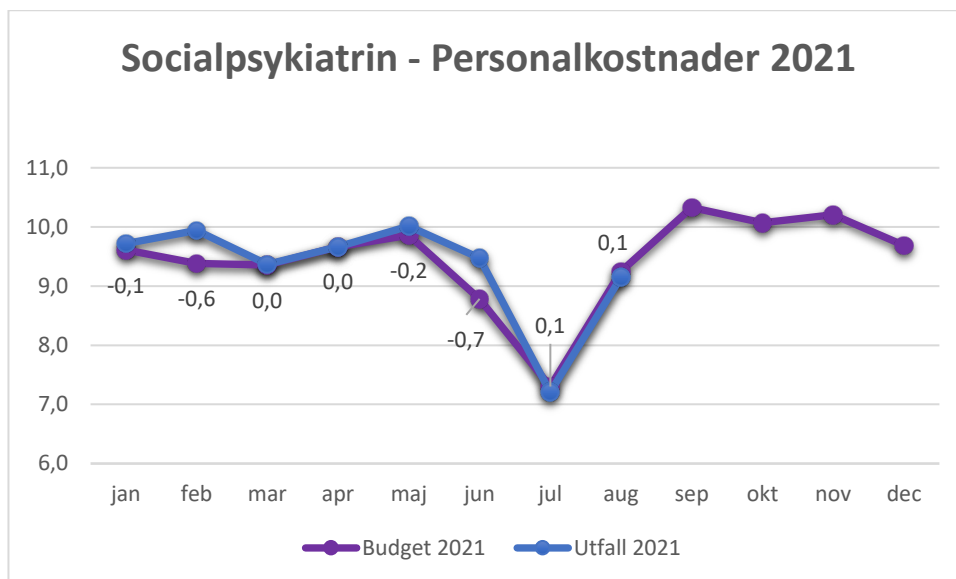
Verksamheten har fått ett effektiviseringsuppdrag på 4,2 mnkr att hantera under 2021. Eftersom verksamheten är en intraprenad med ett upparbetat ackumulerat överskott från tidigare år avses en del av detta överskott nyttjas för att ge verksamheten möjlighet att ställa om sin ekonomi och ekonomistyrning i en mer anpassad takt.

	Ack Augusti Utfall	Ack Augusti Budget	Ack Augusti Avv Budg- Utfall	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	78,5	77,7	0,8	122,8	121,8	1,0
Personalkostnader	-74,5	-73,2	-1,3	-114,8	-113,5	-1,3
Lokalhyror	-0,4	-0,4	0,0	-0,5	-0,5	0,0
Övriga kostnader	-4,8	-5,1	0,3	-8,2	-7,7	-0,4
Summa	-1,2	-1,1	-0,2	-0,8	0,0	-0,8

Tabellen visar utfallet, budget och prognos.

Intäkterna består främst av intäkterna utifrån den temporära resurstilldelningsmodellen. Då starten för den slutgiltiga resursfördelningsmodellen skjuts fram från juli till oktober har den planerade ombudgeteringen för året ställts in och ombudgetering utifrån de nya förutsättningarna kommer istället att ske i budget för 2022. Dock behövde en justering av fördelningen av intäkter under året ske i delår 2 för att ge en korrekt bild av verksamhetens ekonomiska läge. Detta innebär att den ackumulerade budgeten fram till augusti är förändrad, men att budgeten på helår är oförändrad. Förändringen innebär att budgeten numera tar höjd för att intäkterna i året bedöms bli högre då en ny grupp bostad ska öppna.

Socialpsykiatrien har även fått statsbidrag till följd av covid-19. En del av detta avser en retroaktiv ansökan om ersättning för merkostnader från 2020 där Programnämnd social välfärd förväntar sig att ersättning kommer att betalas ut.

Grafen ovan visar utfallet för personalkostnaderna i år i jämförelse med budget. Siffrorna som visas är månadens avvikelse mellan budget och utfall i miljoner kronor.

Kostnaderna avseende personal visar ett underskott mot budget om 1,3 mnkr. Detta beror på en del överlappning av personal i samband med rekrytering samt att vissa ärenden krävt förstärkning, bland annat genom dubbelbemanning för att verksamheten ska kunna tillgodose såväl individens behov som en god personaltrygghet. Det finns skillnader mellan olika enheter inom verksamheten där vissa verksamheter redovisar överskott mot budgeterad personal och andra verksamheter ett underskott. Detta är

dock naturligt och beror på förändringar i flöden och vilka servicemottagare som är aktuella i respektive verksamhet. Två tjänster är reducerade under sommaren och flera ärenden där utökad bemanning krävts är stabiliserade varför prognosen är att personalkostnaderna under hösten kommer att ligga i linje med budget.

5.7 Investeringar

Funktionsstödsnämnden har en investeringsbudget om 0,6 mnkr. Prognosen är att nämnden kommer nyttja hela budgeten under året. En upplåtelse av investeringsutrymme har skett från Förvaltningsgemensamt och Grupp- och servicebostad som har överlåtit 25 tkr vardera till Närservice för att möjliggöra en investering vars behov förstärkts under året.

Verksamhet	Helår Budget	Ack Aug Utfall	Helår Innev. Progn	Helår Avv Progn-Budg
Nämnd och förvaltningsgemensamt	0,0	0,0	-0,1	0,0
Personlig assistans	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Grupp- och servicebostad + Boda	-0,2	-0,1	-0,2	0,0
LSS Fritid	0,0	0,0	0,0	0,0
Daglig verksamhet	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Barn- och ungdomsverksamhet	-0,1	-0,1	-0,1	0,0
Socialpsykiatri	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Summa	-0,6	-0,2	-0,6	0,0

6. Bilagor

6.1 Bilaga 1 - Återrapportering av åtgärder för en ekonomi i balans till Programnämnd social välfärd enligt direktiv i programplan

För att öka budgetföljsambeten inom programområdet riktade Programnämnden i Programplan med budget 2021 ett antal åtaganden till Driftnämnderna som följs upp i Delårsrapport 1 och 2 och Årsberättelse. Det fortsatta arbetet med budget i balans utgår från exklusive covid-19 effekter inom programområdet.

Detta avsnitt bör även läsas tillsammans med avsnitt 3.3 Effektiviseringar samt redovisningen för respektive verksamhet.

Funktionsstödsnämndens uppdrag enligt direktivet

- Verkställa effektiviseringskravet från Programnämnden för den anslagsfinansierade verksamheten
- Anpassa den intäktsfinansierade verksamheten till aktuell ersättningsnivå från Programnämnden

LSS-verksamheten har en negativ nettokostnadsavvikelse vilket innebär att verksamheten kostar mindre än den förväntade kostnaden utifrån Örebro kommuns förutsättningar (utifrån exempelvis socioekonomiskt, demografi och geografiska parametrar).

Funktionsstödsnämnden arbetar integrerat med förbättringsarbeten och målet att nå en ekonomi i balans genom hela verksamheten och har ambitionen att beslut ska tas på lägsta ändamålsenliga nivå i linje med tillitsbaserad ledning och styrning. Detta innebär att det ofta tas beslut av exempelvis enhetschefer i linje med att närma sig en ekonomi i balans utan att dessa specifikt rapporteras tillbaka inom organisationen. Detta innebär att en sammanställning av åtgärder för att nå en ekonomi i balans behöver vara relativt övergripande och vissa effekter är uppskattningar av trolig effekt under året.

Verksamhet	Åtgärd	2021, mnkr
Socialpsykiatri	Bemanningsekonomi samt reducering av tjänster*	2,7
Socialpsykiatri	Nyttjande av ackumulerat överskott	
Personlig assistans	Analyser av påverkansbara faktorer**	0
Personlig assistans	Genomlysning av nyttjande av personalresurser samt identifiering av möjliga effektiviseringsåtgärder**	0
Personlig assistans	Säkerställa intäktprocessen**	0,2
Daglig verksamhet	Bemanningsekonomi samt reducering av tjänster*	0,5***
Bostäder med särskild service	Bemanningsekonomi*	2
Bostäder med särskild service	Utökning av antalet platser****	1
LSS-fritid	En kvalitativ beskrivning återfinns i texten nedan	
Boda - daglig verksamhet i bostad	Har en budget i balans vid årets ingång	
Barn- och ungdomsverksamheten	Har en budget i balans vid årets ingång	
Totalt		5,9

*Bemanningsekonomi är ett samlingsbegrepp för en hållbar och ekonomiskt effektiv bemanning av verksamheten. Bemanningsekonomi väver samman ekonomi, personal och arbetsmiljöfrågor till en helhet där alla delar behöver samspela för att ge en långsiktig positiv utveckling i verksamheten. Detta innefattar exempelvis arbete med och anpassningar av schemaläggning, heltidsanställningar och övertid. Funktionsstödsnämnden och Förvaltningen för sociala insatser arbetar med tillitsbaserad ledning och styrning där beslut ska tas på lägsta ändamålsenliga nivå, detta bedöms medföra en effektiv och hållbar verksamhet, men är en försvårande faktor i arbetet med att aggregerat samla upp och redovisa vilken åtgärd som medfört vilken ekonomisk effekt.

**Personlig assistans arbetar löpande med sin ekonomi men har i dagsläget inte identifierat möjliga åtgärder för att sänka sina kostnader. Verksamheten får ersättning för utförda insatser inom ramen för beviljade insatser, detta innebär förenklat att utför verksamheten färre timmar minskar intäkten likväl som kostnaden. År 2020 var 95 % av verksamhetens kostnader personalkostnader, av externa kostnader uppgick personalkostnaderna till 99 %.

***Daglig verksamhet har under året haft så stor påverkan av coronapandemin samt omsättning på personal att det inte är möjligt att mäta effekten för året då den förväntade effekten påverkas av andra faktorer.

****Utökning av antalet platser inom grupp- och servicebostad utgår från att minska antalet gruppboendestäder som endast har fyra servicemottagare (när detta inte är beslutat utifrån servicemottagarnas behov), detta för att möjliggöra en ekonomiskt effektiv och hållbar bemanning inom verksamheten. Beräkningen bygger på att fyra bostäder kan utökas med helårseffekt under året, flera bostäder har redan utökats och därmed inkluderats i denna sammanställning.

Nedan följer en kort beskrivning av hanteringen inom respektive insats:

Personlig assistans arbetar fortlöpande med att identifiera möjliga åtgärder för att närma sig en ekonomi i balans, men har svårt att hitta tillgängliga åtgärder. Verksamheterna arbetar med ärendeanalyser för att identifiera vilka faktorer som är påverkansbara för verksamhetens kostnader. Verksamheten har sett en positiv utveckling till följd av detta arbete och har stärkt sina ekonomiska strukturer även om direkta kostnadsminskningar ännu ej varit möjliga. Funktionsstödsnämnden och verksamheten inväntar uppstart av det uppdragsdirektiv som är framtaget avseende översyn av interna utförarens ekonomiska förutsättningar inom personlig assistans.

Grupp- och servicebostad arbetar fortlöpande med åtgärder för att åter närma sig en ekonomi i balans. Främst avser detta olika insatser inom ramen för bemanningsekonomi, vilket innebär att ha en långsiktigt hållbar personal som ger såväl kvalitativa som ekonomiskt positiva effekter. Verksamheten har identifierat potential att arbeta mer effektivt med bokningsbartid (anställd kapacitet till följd av heltid som norm) vilket skulle ytterligare kunna minska kostnaden för timvikarier: Arbetet följs numera månadsvis av verksamheten. Det har även tagits fram ett utvecklat systemstöd för att underlätta denna uppföljning.

Det är en stor utmaning att få en ekonomi i balans på gruppboendestäder med fyra platser². Verksamheten arbetar därför tillsammans med lokalförsörjningsavdelningen, programnämnden och myndighetsverksamheten för att utöka antalet platser på befintliga grupp och servicebostäder.

² Avser inte de gruppboendestäder som har fyra platser till följd av servicemottagarnas behov.

Grupp- och servicebostad har gjort stora effektiviseringar de senaste åren, vilket behöver beaktas när man bedömer kvarvarande möjliga åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Tabellen nedan visar effektiviseringsuppdragen för verksamheten sedan år 2017 när verksamheten fick sitt första större riktade effektiviseringsuppdrag.

År	Effektiviseringsuppdrag, mnkr
2017	4
2018	8
2019	8
2020	12,8 ³
2021	7,1
Summa	39,9

Dessa åtgärder har grupp- och servicebostad genomfört sedan tidigare inom ramen för arbetat att hålla en ekonomi i balans:

- Minskad bemanning
- Minskat antal chefer
- Minskad tid för överrapportering, APT och möten
- Minskade resurser för kompetensutveckling
- Minskade resurser för julklapp och uppmuntran
- Arbetat mycket med bemanningsekonomi
- Alternativa arbetssätt och samordning mellan verksamheter

Boda är daglig verksamhet som utförs i grupp- och servicebostad. Detta innebär att denna verksamhet utförs i grupp- och servicebostads lokaler och av dess personalgrupp. Verksamheten har sedan flera år en ekonomi i balans och arbetet har fokuserat på att verksamheten ska bära sina egna kostnader därför har en systematik för att säkerställa en korrekt kostnadsfördelning mellan grupp- och servicebostad och Boda byggts upp.

LSS-fritid är en verksamhet inom Funktionsstödsnämnden som har i uppdrag att rekrytera, matcha och betala ut ersättning till uppdragstagare för uppdrag inom kontaktperson, kontaktfamilj, ledsagare och avlösare. Funktionsstödsnämnden valde inför år 2021 att inte tilldela verksamheten något effektiviseringskrav utan verksamheten fick istället en budgetförstärkning om 1,7 mnkr med medel som tidigare lyfts till förvaltningens budgetreserv. Det är myndighetsverksamheten som beslutar om rätten till insats samt dess omfattning, vilket innebär att verksamheten har svårt att påverka kostnaden för arvoden och ersättning till uppdragstagarna.

Under sommaren har en volymökning skett vilket medfört att antalet verkställda ärenden ökat vilket påverkat kostnaden för verksamheten och ett underskott uppstått. Det finns även ärenden där matchning med uppdragstagare ännu inte hunnit ske. Detta gör att bedömningen är att kostnaderna kommer att öka ytterligare under hösten och prognosen är i nuläget ett underskott vid årets slut. Det krävs fortsatt arbete och analys av förändringarna under hösten för att synliggöra en mer permanent volymökning alternativt kunna härleda att en del av förändringen anses tillfällig med koppling till behov utifrån

³ Beloppet för 2020 innehåller även effektiviseringsuppdraget för inköp, kostnaden för införandet av cirkulationstvätt av arbetskläder vilket var en följd av lagkrav samt ej kompenserade nivå-sänkningar inom resursfördelningsmodellen.

coronapandemin. Då verksamhetens grunduppdrag är att rekrytera och matcha uppdragstagare med de servicemottagare som fått beslut om insats, samt betala ut ersättning till uppdragstagarna finns i nuläget inga åtgärder för att minska kostnaden.

Då ersättningen till uppdragstagare inom LSS-fritid i stor utsträckning samvarierar med volymen föreslår Funktionsstödsnämnden att denna verksamhet är mycket väl lämpad att hanteras inom en resursfördelningsmodell.

Daglig verksamhet är den verksamhet inom Funktionsstödsnämnden som påverkats kraftigast ekonomiskt av coronapandemin. Verksamheten är en intäktsfinansierad verksamhet som får ersättning från Programnämnd social välfärd utifrån planerad och faktisk närvaro i verksamheten. Då många deltagare inom daglig verksamhet varit hemma från verksamheten på grund av oro för att smittas av covid-19 har verksamhetens intäkter kraftigt minskat under år 2020 och 2021. Verksamheten hade inför år 2021 ett effektiviseringsuppdrag om 1,2 mnkr. Den kraftigt sänkta intäkten till verksamheten har omöjliggjort att utvärdera detta effektiviseringsuppdrag.

Verksamheten har genom beslut i Programnämnd social välfärd fått möjlighet att anpassa utförandet av verksamheten för att möjliggöra fortsatt deltagande i så stor utsträckning som möjligt genom att erbjuda daglig verksamhet på distans. Verksamheten bedömer nu att deltagarna är på väg tillbaka, vilket kommer att möjliggöra en ny utvärdering av verksamhetens ekonomi och behov av eventuella åtgärder. Bedömningen utifrån det låga deltagandet under inledningen av året är att verksamheten inte kommer att nå en ekonomi i balans under 2021.

Barn- och ungdomsverksamheten är en ramfinansierad verksamhet som inför 2021 fått ett effektiviseringsuppdrag om 0,3 mnkr. Detta effektiviseringsuppdrag hanterades i samband med budgetläggningen och verksamheten bedöms ha en ekonomi i balans även vid årets slut. För att uppnå detta arbetar verksamheten med bemanningsekonomi, en stark helhetssyn på områdets ekonomi samt med att utveckla sitt budget- och prognosarbete samt stärka arbetet med uppföljning genom statistik på beläggningsgrader.

Socialpsykiatri har inför år 2021 ett effektiviseringsuppdrag om 4,2 mnkr och under året kommer en ny resursfördelningsmodell bestående av fem delmodeller införas inom verksamheten. Detta ställer stora krav på verksamheten både att ställa om sin ekonomi och vidareutveckla sin interna ekonomistyrning, vilket verksamheten arbetar med samtidigt som de ser över såväl sitt budget- som prognosarbete.

För att nå de effekter som krävs enligt effektiviseringsuppdraget har verksamheten; reducerat 3 tjänster bland stödresurserna, arbetar med bemanningsekonomi bland annat genom att se över och likrikta verksamhetens schemaläggning och även många andra insatser. Socialpsykiatri är en intraprenad som har ett ackumulerat överskott från tidigare år att nyttja i detta omställningsarbete, så verksamheten har beslutat att nyttja detta överskott för att kunna ställa om i en mer anpassad takt. När verksamheten så stora effekter av årets arbete att detta överskott inte behöver nyttjas behålls denna taktik inför kommande år.

Tillägg gällande alla Driftsnämnder

Om beslut angående ambitionsförändringar krävs omedelbart lyfta det till Programnämnden.

Funktionsstödsnämndens förslag till Programnämnd social välfärd:

- LSS-fritid bör utredas för att bli en intäktsfinansierad verksamhet. Detta då verksamheten har mycket svårt att påverka utfallet som beror i stort utsträckning på nationella rekommendationer samt antal ärenden som inkommer från Myndighetsverksamheten.
- Geografisk samordning av lokaler för daglig verksamhet i syfte att ge verksamheten större möjligheter att samnyttja personal mellan de olika dagliga verksamheterna.
- Funktionsstödsnämnden ser det som en viktig aspekt att kommunen anammar möjligheten för personer med funktionsnedsättning att kunna se och välja i det kommunala beståndet av bostäder som är anpassade efter deras behov, *kommunalt hyrestorg*, för att på så vis kunna möjliggöra boendekarriär och naturliga förflyttningar på eget initiativ.
- Funktionsstödsnämnden ser en potential i kommungemensamt minska placeringskostnader för barn- och unga genom att utöka och bredda utförandet inom barn- och ungdomsverksamheten.

6.2 Fem år i sammandrag

Fem år i sammandrag	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2021
Befolkning						
Totalt antal invånare, Örebro kommun	146 105	150 192	153 317	155 696	156 361	156 696
Anställda						
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	1342	1342	1369	1337	1434	1316*
- män %	23,0	23,2	23,8	24,8	25,9	26
- kvinnor %	77,0	76,8	76,2	75,2	74,0	73,9
Antal visstidsanställda, årsarbetare	155	134	137	97	80	67
- män	26	30,6	34	35	35	24
- kvinnor	74	69,4	66	65	48	43
Antal timavlönade, totalt årsarbetare	313	272	316	327	342	268
- varav män	96	94	109	109	112	86
-varav kvinnor	217	178	207	217	230	182
Arbets tid						
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, %	96,1	96,2	95,9	96,9	97,2	97,5
- kvinnor	95,8	95,8	95,6	96,6	97	97,3
- män	97,1	97,5	96,8	97,7	97,7	97,9
Organisationsutveckling						
Antal intraprenader	1	1	1	1	1	1
Antal klagomål, antal registrerade	25	32	34	38	30	28

*Hälso- och sjukvårdsenheten, HSE, hör sedan årsskiftet 2020/2021 till Hemvårdsnämnden och ingår därför inte i redovisningen för 2021.

Verksamhetsdata

Uppgifter om verksamhetsdata utgår från fem år i sammandrag i delår 2 2021. Detta beror på att det identifierats avvikelser i det sammanställda statistikunderlaget.

Det pågår såväl långsiktigt som kortsiktiga arbeten med att säkerställa korrekt redovisning av aktuell statistik. Örebro kommun arbetar med upphandling av ett nytt verksamhetssystem inom social välfärdsområdet där kravställning om förbättrade och förenklade statistikfunktioner ingår. På kort sikt sker arbete för att skapa arbetsflöden som ska harmonisera med möjligheterna för korrekta statistiskuttag.